

אגרות הרי"ף

מהדורה מיוחדת לרגל המצב בארץ הקודש

כ"ו אגרות מיוחדות שנכתבו על ידי האדמו"ר רבי יאשיהו יוסף פינטו שליט"א ראב"ד מרוקו, בצוק העיתים וסכנת הימים.

אגרת א'

יום ב' בסיון

ובהו וחשך, גם כן מאיר הקב"ה בקרבנו אורות גדולים והם מאירים במועדים, בשבתות וימים טובים, ובמים הנוראים שבהם משפיע הקב"ה בקרבנו אור עליון ושפע קדוש, וההשפעה הזו גדולה ונשגבה עד למאד, שבזכותה נזכה להתעוררות והתקרבות להקב"ה.

וזה מה שמרמז, "והארץ היתה תהו ובהו וחשך על פני תהום וגו'" והנה מובא במדרש רבה (שם): רבי שמעון בן לקיש פתר קריא בגלויות, ורמז כאן את כל הגלויות שבהם נמצאים בני ישראל במצב תהו ובהו וחשך, ועל זה אמר ויאמר אלהים יהי אור, שבתוך חשכת הגלות מאיר הקב"ה בקרבנו בשבתות ובמים טובים באור השופע מלמעלה.

ועל זה דרש רבי שמעון בר יוחאי, שמחה לאיש במענה פיו והוא הקב"ה, שאומר יהי אור, וזה דבר בעתו מה טוב, הוא האור הגדול הנשפע עלינו בעתות מזמנים לטובה, הלא הם מועדים לשמחה שבתות וימים מקדשים. ועל זה נאמר וירא אלהים את האור כי טוב, כי באמצעות האורות הללו מתעורר ניצוץ אור בקרב ישראל, שיוכלו להתחזק ולהתקיים גם בזמני החשך.

והנה עם ישראל עובר תקופה מהמרכבות

"בפרע פרעות בישראל..."

הנה נאמר (בראשית א ב ד): "והארץ היתה תהו ובהו וחשך על פני תהום" וגו', "ויאמר אלהים יהי אור ויהי אור", "וירא אלהים את האור כי טוב" וגו'.

ומובא במדרש רבה (ג) רבי שמעון בר יוחאי פתח (משלי טו כג) "שמחה לאיש במענה פיו ודבר בעתו מה טוב" שמחה לאיש, זה הקב"ה וכו'. במענה פיו, ויאמר אלהים יהי אור. ודבר בעתו מה טוב, וירא אלהים את האור כי טוב. ודברים קדושים אלו צריכים באור.

והנה אפשר לבאר על פי רבותינו הקדושים זצוק"ל, לפרש הכונה בזה על פי מה

בבקשה מכל הצדיקים להשתדל להרפים ולקמור את דברי התורה הללו. הקב"ה יעזר שיהיה בשורות טובות ישועה הצלחה וסייעתא דשמיא גדולה. ובזכות התורה הקדושה הקב"ה ימתק את הדינים וירחם על עם ישראל, בשורות טובות

(מדרבי האדמו"ר רבי יאשיהו פינטו שליט"א)

שמובא במדרש רבה (ב א): "והארץ היתה תהו ובהו" רבי ברכיה פתח (משלי כ יא): "גם במעלליו יתנכר נער" והכונה בזה, שהקב"ה כבר צפה מתחלת הבריאה והכיר במעלליו בני איש, שעתיד העולם להיות במצב של תהו ובהו וחשך על פני תהום. ועם כל זה ירחם השם על עמו, ויאמר יהי אור. וכמו שיהיה בעת הגאולה, שיאיר השם אור גדול בהיר בשחקים ואשרי מי שיזכה לזה.

והנה אף עכשו שעדין שורה בעולם תהו

של אומות העולם מתרגשת ובאה. ועלינו לינק ולקחת מהאור של השבתות והמועדים ולהשפיע מהם לימות החול ולמתק את הדינים.

הדור הזה נקרא דור התהום, וכאשר מתחילים לפל בכל ענין בחיים, בדור הזה בתהום, אין לו מעצור ומתדרדרים והולכים. חיבים כל אחד מאתנו לעצר ולהכין את עצמנו הכנה נכונה, בישוב הדעת לשבת קדש, שהוא בתוך שלשת ימי ההגבלה ולקבל מההשפעה של חג שבועות וממתן תורה, שכל שנה ושנה נתן כפעם הראשונה שנתן בהר סיני.

ולכן בברכת התורה מברכים גותן התורה, משום שכל שנה מקבלים את התורה ורק ההשפעה של השבתות והמועדים יכולים למתק את הדינים ולעצר את ההתדרדרות לתהום.

חביב אדם שנברא בצלם, אל לנו להכנס לדברים שגבוהים וגדולים מהבנתנו ומבינתנו, במפלא ממך אל תדרוש. עלינו לעצר את הרגשות, את המחשבות ולהתרכז במתן תורה ולקבל טוב מטוב לטוב, ולהשפיע פקדת רחמים ושלום על העולם. משום שהמקום שהעולם נכנס בו הוא דבר קשה, של דבר גורר דבר ובגיה רודפת בגיה, וכמה שנתרחק ולא נחיה את המצב, וכל הקשר שלנו למצב הקיים יהיה תפלה וחסד ופחות דבור ופחות התענינות, אנו מצילים את הכלל והפרט מחבלי משיח שאנו נמצאים בהם בשבוע שבן דוד בא.

ולכן את האור של השבתות וחגים נשמר ונקיים, ולא נכנס למתן תורה כחתן שלא הכין עצמו לחתנתו, אלא באימה וביראה ובדבקות.

והנה מצאנו במתן תורה, "וכל העם ראים את הקולת ואת הלפידים ואת קול השופר ואת ההר עשן וירא העם ויגעו ויעמדו מרחק" ופרוש הדברים, שחלק מעם ישראל שהיה במתן תורה, שהאזינו ושמעו את הקולות והתרגשו מהקולות, זה גרם להם להתרחק ממתן תורה ולהתרחק מ"משה ידבר והאלהים יענו בקול". אותם אנשים דעתם היתה על המצב, הרעש המשנה ובזה הפסידו את מתן תורה, כבר עמדו מרחוק.

ביותר אשר עבר בזמנים האלו. מצד אחד הקב"ה השפיע כביכול גדולה, כח, עשר, קדמה, אך הכל למדאית עין. ברגע אחד מבינים שהכל רק אחיזת עינים, ואין חכמה ואין עצה ליד השם, וברגע אחד מגפה עוצרת את העולם ואלפים מקפחים את חייהם.

וממש הגענו בימים מסימים בתחלת המגפה לדבקות ולביאת המשיח, אך היצר הרע היה בעוכרנו והלכנו אחרי לבנו, "כחי ועצם ידי עשה לי את החיל הזה". ומתמימות ודבקות עצומה וקבלת על מלכות שמים, לאט לאט המחלקת והשנאה והלשון הרע והתאוה, החלישה והחלישה עד שחשבנו שחכמתנו גרמה ונצחנו את המגפה והכל בא על מקומו בשלום.

וכך שוב חזרנו לעון הגדול שהחריב את בית שני, שנאת חנם וארור מכה רעהו בסתר. ולא עברו הימים וביום המקדש לעם ישראל, יום שהאיר לנו האור הגדול, אור הזהר הקדוש, נפלה עטרת ראשנו ונקטפו מאתנו העלית והבגי עליה של עם ישראל. רבי שמעון בר יוחאי בחר מן שמיא נשמה נשמה, כמלקט שושנים.

כל אחד מהקדושים הוא בגדר "אחת היא יונתי תמתי, אחת היא לאמה ברה היא לילדתה" והאזהרה הקשה שהזרנו ביום ל"ג בעמר, היתה צריכה לעורר את כלל עם ישראל לתשובה עמקה. יום ל"ג בעמר הוא יום מתן תורה של תורה שבעל-פה.

והנה עבר חלף גם זה, ועכשו עומדים בשבר גדול ועמק. השבר והסכנה הרבה יותר עמקים ממה שחושבים. במחשבה פשוטה כל השפיכות דמים וכל הצער שעובר על עם ישראל זה מעשה שטן, לשדד את המערכות ולהכניס את העולם למקום רגיש ומסכן, כי ארץ הקדש היא טבורו של עולם, וכל מה שקורה בארץ הקדש הוא סימן למה שעתיד לקרות מהר בעולם.

כל דבר שעובר בארץ הקדש, הוא הקדמה למה שעומד לקרות בעולם. וחסר הבטחון וחסר השקט מסמנים שבשמים יש חסר שקט, ומלאכים ידדון, ומחלקת בין שבעים המלאכים

להיות מרכזים בקבלת התורה, באהבת ישראל, במשפט הרוחני של חג השבועות. ולדעת שאנו נמצאים בתוך חבלי משיח ורק מי שיאחז חזק באמונה התמימה, יזכה לראות בנחמת ציון.

ועלינו לדעת שכל עוד בית המקדש חרב ולהקב"ה אין בית בתחתונים, אין רגיעה בעולם ולא תהיה רגיעה. התפלה צריכה להיות יותר חזקה בימים אלו, "ותחזינה עינינו בשובר לציון ברחמים" ולדבוק חזק מאוד בספר דברים, כי זה הספר של הצואה של משה רבינו לאחרית הימים, והוא הכח להנצל מחבלי משיח.

החותם בצער ובדמעות על שבר בת עמי, על העבר ועל הדאגה מהעתיד, יאשיהו יוסף.

אנחנו מחיבים להיות מרכזים במתן תורה ולא בקולות ובברקים, ולינק מהשבטות והימים טובים וביותר מחג שבועות שהוא הנשואים של עם ישראל עם הקב"ה, אחרי הארוסין בחג הפסח ואחרי שעברנו את ימי הספירה, שהם ימים שהם כ"מי סוטה" שבזדקים כל יהודי את נאמנותו לבורא יתברך.

ולכן עם כל הרעש והצער והכאב, אנחנו עם שעבר גלויות ונסיונות קשים, ועמדנו בכל ההתמודדויות בלי צבא, בלי שום כלי מלחמה, רק עם תורתנו הקדושה ושרדנו את כל ההיסטוריה, מה ששום עם לא שרד, רק עם הנשק של התורה והמצוות והאמונה בהקב"ה. נקבל על עצמנו בשלשת ימי ההגבלה האלו,

אגרת ב'

מאסתיים ולא געלתים לכלתם להפר בריתי אתם כי אני יהוה אלהיהם" עכ"ד.

וכך אומר רבנו האור החיים הקדוש זצוק"ל, בטעם שהגלה הקב"ה את ישראל מארצם, דאלמלא היה מענישם במקומם בארץ ישראל, אז היה מכלה אותם מן הדין. אבל על ידי הגלות, שעם עליון בני מלכים נמצאים שפלים ביד אויביהם, מתעורר רחמיו ונכבש מדת הדין, עכ"ד.

הנה מדברי קדשו של רבנו האור החיים הקדוש, וכן מדברי הרמב"ן משמע, שכל הרחמים והחסדים שעמדו אתנו בכל הדורות, היו מכח הצער של הגלות שעם ישראל נמצאים בהם.

וזה העת והזמן לזכר ולהזכיר את דברי אבינו הזקן יעקב אבינו, שהוריש לנו ירשה איך לנהג בגלות. שישנם זמנים קשים שבני הדרום הם יושבי ארץ הקדש בצער, וזה הזמן של בני הגלות לעורר רחמים וחסדים ולהתפלל ולהצטער.

וכל אחד ישתדל לעזר בממון לכל יהודי שגנצרך בארץ הקדש, עזרה לעמד לימין אחינו במסירות נפש, כי אנשים אחים אנחנו והא בהא תליה. ובני הגלות ערבים על בני הדרום, הם בני ארץ

ויאמר אם יבוא עשו אל המחנה האחת והכהו והיה המחנה הנשאר לפליטה" (בראשית לב ט)

הנה יושבי חוץ לארץ צריכים לדעת, שיש לנו ערבות חזקה שזורה וקשורה מאבינו הזקן יעקב אבינו, שבנה את כל הדרך לדורי דורות, לאורך כל הגלויות איך להתנהג.

והנה מובא במדרש רבה (עו ג): אל המחנה האחד והכהו, אלו אחינו שבדרום. והיה המחנה הנשאר לפליטה, אלו אחינו שבגלות.

והנה דברי המדרש לא מובנים, משום שאם רוצים להגיד דבר והפוכו, היה צריך לומר המחנה האחד והכהו זה דרום, והיה המחנה הנשאר לפליטה זה צפון, מדוע אמר אלו אחינו שבגלות.

אלא בארו רבותינו הקדושים זצוק"ל, על פי דברי הרמב"ן (דברים כח מב): כי כל התוכחות שנאמרו לישראל וכו' כלן לא נאמרו אלא עד שגלו ישראל מארצם. אבל אחרי היותנו בגלות בארצות אויבנו, לא נתקללו מעשי ידינו, אלא אנו בארצות כשאר העמים יושבי הארץ היא, וגם בטוב מהם כי רחמיו יתברך עלינו. כי ישיבתנו בגלות היא הבטחה שאמר לנו (ויקרא כו מד) "ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם לא

חזק בממון, חזק בדבור, חזק במעשים, וכך נצח יעקב אבינו את עשו והישועה היתה ישועת עולמים אם כך נוהגים.

המצפה לישועה והבוכה מעמק הלב על אחינו בני הדרום יושבי ארץ הקדש,

יאשיהו יוסף.

הקדש. ואוי לו ליהודי שמסתיר עינו מהצער של כלל יושבי ארץ הקדש, "עמו אנכי בצרה אחלצהו ואכבדהו" והערבות הזו החלה אצל יעקב אבינו, שחלק את בניו לשנים לפני פגישתו עם עשו.

ולכן "איש את רעהו יעזרו ולאחיו יאמר חזק"

אגרת ג'

הוא משרו של עשו, שכל פעם מתלבש בצורה אחרת ובמלבוש אחר.

וכאשר יודעים זאת ויודעים לחשב בצורה נכונה, שכל שנוי או תמורה שלא על פי תורתנו הקדושה, הוא התלבשות של שרו של עשו הס"מ לשנות ולדרדר את העולם, אז האדם יכול לחמק ולהנצל מלפל ברשת של שרו של עשו, ולדעת רק דברים ודרך שאבותינו ורבותינו הקדושים קדשו והלכו בהם, הם דרך האמת וכל חדש אסור מן התורה.

כי בכל חדש הס"מ מצא משכן, איך להכנס ולהכניס את גיסתיו, להחריב את כרם ישראל. וגם בזמנים שנראה שיד ישראל שולטת, צריך לחשש ולהזהר. כי לאורך הדורות התגלה שכל הדברים שנראו בטוחים וחזקים ונאמנים, נפלו והשאירו חללים רבים בעם ישראל, בנפש ובגוף ובנשמה.

עלינו לחדד רגע רגע, "לא בגבורת הסוס יחפץ" ואין לנו על מי להשען, אלא על אבינו שבשמים. וכל התמורות העוברות על העולם בשנים האחרונות, הם עצת היצר וכח הס"מ לפגע ולהכנס במסרת ישראל ובדרך האבות הקדושים.

מסופר על מור זקני זצוק"ל (רבנו ישראל אבוחצירא זצוק"ל) כאשר הגיע למרוקו חנוך חדש עם קדמה, עמד בתוקף לסגר את כל הבתי מדרש, וששום בית מדרש של ילדים או נערים יקחו חלק בזה. ומאותו היום התחיל לאסוף את כלם לעזב את מרוקו, והוא הקדים לגסע לארץ הקדש ועמד וצעק, שברגע שנותנים לס"מ דריסת רגל אפלו הקטנה ביותר בעבודת השם, זה התחלת הגלות

חלק א:

עם ישראל צריכים לדעת יסוד גדול, אפלו שיש זמנים שחושבים שהכח של עם ישראל גדול וחזק בעולם, אבל זה טעות מיסודה, כי על פי רב הכח של שרו של עשו, הס"מ, הוא השולט בעולם. וגם אם בזמנים מסימים נראה הפוך, זה רק טעות של היצר הרע שמסמא את עיני העולם.

והנה מובא בספר בראשית (כו א): "ויקרא את עשו בנו הגדול" ודיקו בעלי התוספות על הלשון בנו הגדול, וכי למה קרא לו בנו הגדול, ופרשו ואמרו לפי שהעולם הוא בידו, על כן נקרא בנו הגדול.

וצריך להבין, הרי דבר זה לא בכל הזמנים. דהנה מצאנו זמנים שממלכות אחרות שלטו בעולם, ועוד ראינו ומצאנו זמנים שגם יהודים היו מנהיגים של מדינות בהיסטוריה של העולם. אם כן, איך התורה שהיא אמת וכל מילה וכל תג הוא מדקדק, קוראת לבנו של עשו, בנו הגדול, שהוא הגדול בעולם.

אלא אפשר לבאר על פי דברי רבותינו הקדושים זצוק"ל, הובא ברש"י (ספח כט) כי שרו של עשו הוא הס"מ, ובעונותינו הרבים ברוב הזמנים שולט הס"מ ברוב אנשי העולם. והנה משום שברב הזמנים הס"מ שולט בעולם, לכן נקרא על פי רב הזמנים.

וזהו יסוד שעם ישראל צריך לחדד בדעתנו, לאו דוקא בזמנים של צרה ומלחמה, אלא בכל זמן שיהיה גלוי וברור וידוע שמעשו, שרו הס"מ שולט בעולם והוא שמשדד מערכות העולם, ועל פי רב כל הרע והקשי הבא על העולם

והיסורים והחרבן.

וכך מצאנו אצל יעקב אבינו כשפגש את פרעה, בקש ממנו פרעה לגור לידו בארץ מצרים ליד הארמון. יעקב אבינו לא הסכים ובקש מקום רחוק, להיות לבד בארץ גשן עם משפחתו. כי פתח לס"מ, הוא פתח לחרבן. ומעשו הס"מ שולט על העולם עד ביאת משיח צדקנו. ובכל דור ודור בצורה אחרת, פעם בדרך מלחמה ופעם בדרך שלום, וזה גם לכלל וגם לפרט.

ולכן אחרי כל הגלויות שעם ישראל עבר וכל נביאי השקר וכל משיחי השקר, כל דבר שמחשיד אפלו מעט שזה שרו של עשו, חיב להזהר ולהשמר ולהתרחק רחוק גדול. וגם אם האדם יחשב לא מתקדם ולא מצלח, מוטב להיות לא מתקדם ולא מצלח, מלהכנס להיות תחת חפתו של הס"מ.

וכבר מצאנו בגרוש ספרד, כל החכמים שחשבו שהם משכילים ומבינים ויתנו לס"מ להכנס אבל הם ישלטו והם ידריכו, נמחה זכרם מעם ישראל. וכל אותם תמימי דרך שנשארו נאמנים למסרת יעקב סבא, ולא שנו שמם לשונם ומלבושם, אף על פי שעברו פרעות ויסורים ויש שמסרו את נפשם על קדוש השם, זכרם נשאר חי וקים והם היו שארית הפליטה בכל הדורות שאחזו את היהדות הטהורה.

אנו נמצאים בגלות מסכנת מאוד, מצד אחד לא היה זמן מימי דוד ושלמה שיד ישראל היתה בגבורה פהימים האלו, אבל כל מי שחד עין ולומד ועמל בספרי רבותינו הקדושים, מבין שזו תקופה מהתקופות הקשות בעם ישראל. השטחיות וכניסה של הס"מ לחיינו קשה ביותר, וכל יום בעוונות נפרץ עוד גדר.

כשעשו בקש מיעקב אבינו אחרי שהשלימו גלך יחד, יעקב אבינו בקש בתוקף לא, אתה עשו תתקדם ואני אבוא אחרך. והיום בעוונות כל יום שעובר, אנחנו הולכים יותר ויותר עם עשו ושרו הס"מ.

אנשים שואלים על מה ולמה כל היסורים והצרות הבאות על העולם בשנים האחרונות,

אבל רק שואלים ולא מחפשים תשובה אמיתית, מחפשים רק איך להחזיר את השקט והנוחות לחיים. זו לא הדרך להחזיר את החיים למסלולם הנכון, זו מציאות להרדים את החרבן ולתת לס"מ עוד מקום בתוך נחלת יעקב.

הלך ב:

הדרך האמתית להכין את עצמנו לגאולה או להמשך הגלות, בשמירה על נחלת עם ישראל, לסגור את כל החרים והסדקים ולא לתת שום פתח לס"מ להכנס, ולשים מול עינינו רגע רגע שאין לנו על מי להשען אלא על אבינו שבשמים. שום חקות הגוים, להזהר מהתבוללות בתוך עם ישראל.

ועל כל יהודי ירא השם לדבוק בתורה הקדושה בתמימות, להזהר מהרוח הנושבת בתוך עם ישראל שנלמדה מחקות הגוים, מעצת הס"מ ולדעת איך לקרב כל יהודי לדרך האמת. אם בתורה, אם ביראת שמים, אם בעשית חסד והשתדלות למען עם ישראל בכל דרך אפשרית. אברך או עובד השם שמדגיש שיש לו זמן פנוי, ימסר את נפשו בצרכי צבור. עוד בית מדרש, עוד ארגון של חסד, עוד הוצאת ספרים, עוד זכוי הרבים, עוד עשית חסד בכל דרך אפשרית.

שנים נלחמנו בקהלה הקדושה שכלם ישבו וילמדו, אבל עת צרה היא ליעקב והס"מ נכנס בצורות שונות ומשנות לתוך קודש הקדשים, ואחרי כל המאורעות של השנים האחרונות, מחיב כל אדם שהקב"ה זכה אותו בכח מסים, לכבד את השם מהונך, מהכח שהקב"ה נתן לך.

מי בקרוב, מי בעשיה קדושה, לטהר את הקדשים ולהגיע לכל הפחים של השמן שטמאו היונים, לחתם אותם בחותמת כהן גדול ולדחק את רגלי הס"מ בדרך השם טהורה.

ונקבל עלינו בימים אלו, ימי מתן תורה, מי להשם אלי. ללכת בכל דרך עם הפנסים שמקבלים בקהלה הקדושה "שובה ישראל" לכל מקום חשוך ולהאיר אותו. אורה זו תורה, אור המנורה, זכה וברה. ומלאה הארץ דעה את השם, המלחמה של האמונה החלה לפני שנים, וברבות

הקדש. והימים האלו יכתבו ויזכרו בספרי דברי הימים.

הימים הם עת צרה ליעקב וממנה יושע.

החותם בדמע,

יאשיהו יוסף.

הימים ובצוק העתים זה הזמן לצאת ולדרש ולבקש את מבקשי השם, ולהדליק את הניצוץ הכבוי באלפים ורבבות בעם ישראל, שהם בגדר של תינוקות שנשבו.

הרעידה שרועד העולם בשנים האחרונות, מחיבים כל ירא השם לקחת חלק במלחמת

אגרת ד'

ולכן מתר להם לקחת את הכל ולהשתמש בהכל, כי הכל שיך בהבטחה לאברהם אבינו.

ואברהם אבינו שהיה ירא שמים בתכלית, ידע שכל עוד לא קבל את ארץ ישראל מהקב"ה, הוא רק אורח בה וצריך להתנהג מנהג אורח, ולא כדרך שלוט מתנהג. ולכן הבין שההתנהגות של לוט מסכנת לקיום של עם ישראל, כי כל עוד לא קבל את הארץ מהקב"ה הוא אורח בה, וכל מעשיו צריכים להיות מזודים ומחשבים מאוד, כי כל מעשה לא משלם גורר חרון אף קשה מהשמים.

ולכן רק אחרי שלוט הלך לדרפו, זכה אברהם אבינו שוב לגלוי השכינה. כי מעשיו של לוט הרחיקו מאברהם את הנבואה.

ועלינו בדור יתום זה לדעת, שהקב"ה נוהג עמנו בחן, בחסד וברחמים מרבים. אבל עדין לא באה הגאולה, ועדין לא נבנה בית המקדש, ועדין ביתו של הקב"ה חרב. וכל נגיעה בתורה הקדושה או באמונה מערערת מיד את כל הבסיס של הישיבה של ארץ ישראל.

וככל שמגדילים את התורה ואת המצוות ומביאים את העולם לגדר ש"הקל קול יעקב" נצלים מ"והימים ידי עשו". וכל אשר קורה הוא מזילות התורה ופריקת על מלכות שמים ופגיעה בקדשי ישראל, וכמה שנלחם לחזק ולהתחזק ביסודות הדת ובלהאיר על הארץ ועל הדרים, נמתק את הדינים ונקרב את הגאולה השלמה.

"השם גבולך שלום חלב חטים ישיביער",

ע"ה יאשיהו יוסף.

על כל יהודי לדעת, שעם ישראל עדין בגלות והשכינה מצטערת צער גדול. וכל מה שרואים שהיום נראה שיד ישראל גברה ו"איש תחת גפנו ותחת תאנתו", אך זו לא הגאולה המיחלת אשר התפללנו עליה דורי דורות, "ולירושלים עירך ברחמים תשוב", "ותחזינה עינינו בשוּבך לציון ברחמים" זו גאולה של בשר ודם.

ואף על כניסת עם ישראל לארץ ישראל על ידי יהושוע בן-נון הצטער משה רבנו, כי ידע שגאולה שאינה מאתו יתברך או על ידי עבדיו הנביאים כמשה ודוד המלך, היא ישועה זמנית, מלאה בנסיונות ובקשיים.

והנה על פי דברים קדושים אלו יובן, "ויהי ריב בין רעי מקנה אברם ובין רעי מקנה לוט והכנעני והפרזי אז ישב בארץ" (בראשית י"ג ז) ורש"י שם פרש, לפי שהיו רועיו של לוט רשעים, ומדעים בהמתם בשדות אחרים. ורועי אברם מוכיחים אותם על הגזל והם אומרים, נתנה הארץ לאברם ולו אין יורש, ולוט בן אחיו יורשו ואין זה גזל. והתורה אומרת, והכנעני והפרזי אז ישב בארץ, ועדין לא זכה בה אברהם אבינו.

והנה קשה, מדוע אברהם אבינו רב ונפרד מלוט, שישלים לו בכסף את מה שרועיו לוקחים משדות זרים. מדוע להגיע לפרוד קשה ולנתק, שיידרדר את לוט עד סדום ועמרה.

אלא רבותינו הקדושים צוק"ל בארו, שהבעיה של לוט היתה יותר עמקה, היא לא היתה בעיה של כסף או של רועי צאן.

לוט אחז שכבוש ארץ ישראל החל, ומכח אברהם אבינו היכן שהם הולכים זה שיך להם,

אגרת ה'

ונמצא שכל יום ויום הוא עת צרה, כי כל זמן שהיצר הרע בעולם, חשך וצלמות בעולם, ותמיד יושבים בפחד שאין אנו יודעים מה יילד יום, ועל כן יש חיוב מן התורה להתפלל בכל יום.

ולפי זה יתכן לומר כי לעתיד לבוא, בעת שיזרח כאור בקר ונזכה לתשועת עולמים בביאת המשיח, וכבר יהיה סוף וקץ לכל צרותינו, אז לכלי עלמא לא תהיה התפלה חיוב מן התורה.

והנה תפלת שחרית וכן תפלת מנחה, שתקנו על ידי אברהם ויצחק והם כנגד בית ראשון ובית שני, ודאי ראו אבות העולם שבית ראשון ושני עתידים להחרב, וצרות רבות וקשות יבואו על עם ישראל, ולכן תקנו את תפלת שחרית ומנחה חובה, אבל תפלת ערבית אשר יעקב אבינו תקנה, שיעקב ראה את הבית השלישי שיהיה קץ לכל צרותינו ופדיון נפשנו, לכן תפלת ערבית רשות, כי התפלה הזאת ערבית היא כנגד בית שלישי, שבו יהיה תקון השלם.

אבל האדנא, עכשו, שעדין אנו בגלות ובצער, ועדין לא זכינו לבגן בית המקדש, תפלת ערבית חובה, כי אנו עדין בצרה ועדין לא נבנה בית המקדש.

"קוה אל יהוה חזק ויאמץ לבך וקוה אל יהוה" חייבים בימים אלו להרבות בתפלה ולעורר ישני עפר, ובלי תפלה אין ממש בדברים, והצלחה בלי תפלה כעץ בלי שרשים.

ובזמן הגלות המרה הזאת אשר כל האשר והטוב הוא מחזה עינים, אם מקפל את הטוב ואת הצער בגוף ובנפש, ונשוה אותו בכלליות ובפרטיות לימים כתקונם, מחרבן הבית נמצא שאנחנו מסתובבים סביב באותו מצב, רק בדורות האחרונים עם כל הכלים החדשים שמשפיעים על דעת האדם, וגורמים לו לחשב מה שרוצים שיחשב, ומאבדים לעולם את הצלילות הדעת ואת הדעת הישרה, ומישרים את העקם ומעקמים את הישר, ו"איש הישר בעיניו יעשה".

והשכינה צועקת עד מתי אהיה למרמס, עד שמגדישים את הסאה וההר מתפוצץ וכך מרגיעים

חובה עלינו בימים טרופים אלו, ימים שהחשך מכסה פני ארץ, להקפיד יותר ויותר בתפלות ולדקדק בתפלה, ולא לדלג על שום חלק מהתפלה.

כי כל חלק בתפלה מראשית התפלה ועד אחרית התפלה, הכל שזור ובנוי דבר דבר על אפניו. וכל דלוג שמדלג האדם פוגם בבגין השלם של התפלה, ובלי תפלה הכל חסר מן הספר.

ומצאנו, "ויפגע במקום וילן שם כי בא השמש" (בראשית כח יא). והנה הגמרא (ברכות כו) יעקב תקן תפלת ערבית. שנאמר, "ויפגע במקום וילן שם" ואין פגיעה אלא תפלה. והגמרא (שם) מביאה מחלקת, תפלת ערבית רבן גמליאל אומר חובה, רבי יהושע אומר רשות. אמר אביי, הלכה כדברי האומר חובה, ורבא אומר הלכה כדברי האומר רשות.

וכתב על זה הר"ף (י"ט) וקימא לן כרבא, שתפלת ערבית רשות. והאדנא נהגו עלמא לשויה חובה, עכ"ד.

וצריך להבין המחלוקת הקשות האלו על תפלת ערבית. הרי תפלת ערבית, בחיר האבות יעקב אבינו תקן, וכן מדוע האדנא, עכשו, נהגו לשויה חובה.

והנה בכדי להבין עמק הדברים, נראה להביא מחלקת הראשונים. דדעת הרמב"ם היא (הלכות תפלה ריש פא וסה מ מע ה) שיש מצות עשה מן התורה להתפלל בכל יום. ודעת הרמב"ן (בהשגות לסה מ) חולק על הרמב"ם וסובר שאין מצוה להתפלל מדאורייתא, אלא רק מדרבנן, ורק בעת צרה מצוה מן התורה להתפלל ולזעק אל השם, ע"כ.

והנה אפשר לישוב המחלקת בין הרמב"ם לרמב"ן, דבאמת גם הרמב"ם מודה שאין חיוב מן התורה להתפלל אלא בעת צרה, ומה שכתב שיש מצות עשה מן התורה להתפלל בכל יום, זה דוקא בזמן הזה לאחר חרבן בית המקדש, כדמובא בגמרא (סוטה מט): מיום שחרב בית המקדש בכל יום ויום מרבה קללתו משל חברו.

אותו, וממשיכים להאמין שהגענו לחלק ולנחלה, אך רחוקים אנו מדברי רבותינו על חזון הימים ובסך הכל נמצאים בתוך חבלי משיח קשים עם הכחשה עצמית, ו"כסוס שוטף במלחמה" בלי רגע מנוחה לנפש, לחשב על קדשי ישראל ועל האמת, ועל מה יעודנו בעולם.

נתפלל להקב"ה שתהא השעה הזאת שעת רחמים ועת רצון מלפניך, להתעורר התעוררות אמתית, ולהבין ולהשכיל ללמד וללמד לשמור ולעשות ולקיים.

ע"ה יאשיהו יוסף.

אגרת ר'

אין טוב אלא תורה. שנאמר, "כי לקח טוב נתתי לכם תורתִי אל תעזבו" וטוב זה תורה, וקשה איך על הפן נאמר טוב.

אלא, ניצוץ מדברי אסתר המלכה שהיתה צדקת ובעלת מסירות נפש, השפיע עליו רגע אחד, ולכן על הרגע הזה נאמר טוב. וזה היה עמק דברי יוסף הצדיק, כי אם זכרתני אתך, אם יהיה לך שר המשקים רגע של זכירה, מהחזוק והניצוץ הקדוש שנדלק בלבך עכשו פה אתי, כאשר ייטב לך, שיהיה לך טוב ואין טוב אלא תורה, ותהיה ברגע של התעלות הנפש, אז תזכיר אותי לפרעה. אבל אל תזכיר אותי לפרעה בזמנים שאתה בשפל הרוחני תחת הסטרא אחרא, רק עם ייטב לך ותהיה בזמן רוחני של התעוררות של גיצויות הקדש שזרעתי בך פה.

אבל שר המשקים יצא מבית האסורים ולא זכר את יוסף, שקע בסטרא אחרא ובכל הטמאה של מצרים, עד שבאחד הימים הניצויות שזרע בו יוסף התעוררו, ואז וזכר את יוסף.

וצריך לדעת יסוד גדול זה, כל עובד השם אמתית בדור קשה זה כל טובה מרשעים אשר שקועים בשקר ובתאוה אינה שלמה, ונזק גדול טמון בה. ומוטב שב ואל תעשה, מקום ועשה. אבל כאשר מתעורר בהם הטוב שהצדיק זרע בהם, אז כבודר יהלומים מתוך הפסלת, בזהירות רבה ילקט את השושנים, בתן בחסד וברחמים.

ועלינו לחדד בנפשנו, שהימים הולכים ונהיים אפלים באמונה ויראת השם, והטוב והרע מערבבים. וגם טובה שמבקשים מהסטרא אחרא צריכה להיות בחכמה ובתבונה, אחרי זריעה של קדשה. ולהמתין שהטוב יפרח בלב הסטרא

עם ישראל נמצא בגלות המרה, ובעוונות הרבים הרבה פעמים אנשים יראים ושלמים צריכים לבקש טובה ועזרה וחסד, מאנשים שמלבשים בסטרא אחרא. ואם כן, איך אפשר לבקש חסד וטובה ועזרה מאדם שמלבשת עליו הסטרא אחרא.

וזוכרים אנו בימי הזעם והצער הקשה שעברנו, והינו מתקשים בקשיה קשה זו, איך לבקש עזרה וטובה מאנשים אשר אין שם השם נקרא עליהם, ומאמינים בכוחם ובעוצם ידם.

והנה באחד הלילות, ערב פסח, שהיה לנו צער גדול לזכות לעשות את הלילה הקדוש בקדשה ובטהרה, וחשבנו ובכינו להקב"ה הרני אל דרכיך, איך לבקש מעוכרי ישראל טובה, חסד על התורה ועל העבודה ועל גמילות חסדים. והקב"ה האיר לנו את עינינו מתוך ההפיכה והצער מדברי יוסף הצדיק.

הנה יוסף הצדיק מבקש משר המשקים (בראשית מ יד כג) "כי אם זכרתני אתך כאשר ייטב לך ועשית נא עמדי חסד והזכרתני אל פרעה והוצאתני מן הבית הזה; כי גנב גנבתי מארץ העברים וגם פה לא עשיתי מאומה כי שמו אתי בבור", "ולא זכר שר המשקים את יוסף וישכחהו". והאיר הקב"ה לנו מתוך ההפיכה יסוד עצום:

הנה הרשעים, כמה ששקועים ברע ובטמאה, יש זמנים שההשפעה של הצדיק או של ירא השם משפיעה עליהם, ומתעורר בהם ניצוץ של קדשה, בגדר "ואתה מחיה את כלם". כפי שמצאנו אצל המן "ויצא המן ביום ההוא שמח וטוב לב" (אסתר ה ט).

וקשה, איך אפשר לומר על זרע עמלק טוב, הרי

הנאתם, ואין עומדים לו לאדם בשעת דחקו, ומהשם יתן הטוב.

ע"ה יאשיהו יוסף.

אחרא, ורק אחרי כן בחכמה גדולה לדעת לברר את הטוב, כי אין טובתם של רשעים שלמה. וידע האדם, שלא היה אדם שיצא לו טוב מטובתם של רשעים. נראים כאוהבים בשעת

אגרת ז'

השופך דמן של רשעים, כאלו הקריב קרבן. ועל פי זה יובן, יהודה ראה את טמאתם ואת רשעותם ורצה להרגם כהקרבת קרבן, אלא הקב"ה לא חפץ בזה, כי שם בארץ מצרים היה שרש גאלת עם ישראל, ומקום השעבוד שממנו יצאו לקבל את התורה הקדושה במתן תורה.

ולכן המלחמה שחשב יהודה לעשות, שתעלה כקרבן, נמנע ממנו משמים.

וזה יסוד גדול בחיים, יש זמנים שגם אם הרשע השעה משחקת לו, ומזיק ומצער ומטמא את השמנים, יש עדין שבר במצרים, שצריך להמתין לברר את הניצוצות, כפי שדוד המלך לא הרג את שמעי בן גרא ומשם יצאה אסתר המלכה.

ולכן גם כאשר האדם נלחם על יסודות חשובים, צריך להזהר לא להגרר ולחשב שמקריב קרבן לפני הקב"ה, אלא להזהר איזה ניצוצות ואיזה שבר יש במצרים, כי החרבן שיכול האדם לעשות גדול מן התועלת.

סוף מעשה במחשבה תחלה,

ע"ה יאשיהו יוסף.

שנים רבות היה קשה לנו, התורה הקדושה אומרת: "ויגש אליו יהודה" (בראשית מד יח) איתא בילקוט (ויגש רמז קנ): רבי יהודה אומר, הגשה למלחמה.

כמו שמובא בשמואל (ב"י י"ג) "ויגש יואב והעם אשר עמו למלחמה" רבי נחמיה אומר, אין ויגש אלא לשון קרבן שנאמר: (ויקרא ח יד) "ויגש את פר החטאת" וצריך להבין, האם יהודה נגש למלחמה או להקריב קרבן.

והנה רבותינו הקדושים צוק"ל בארו, כאשר הגיע יהודה למצרים וראה את הטמאה וערות הארץ, וכדברי התורה כהנים (אחרי מות פח סג) שלא היתה אמה באומות העולם שהתעיבו מעשיהם יותר מן המצרים, הבין יהודה שעל פי מעשיהם צריך הוא להחריב את מצרים. וכדמובא במדרש רבה (עג ח), אמר יהודה לנפתלי לך וראה כמה שוקים במצרים, קפץ וחזר אמר לו שנים עשר. אמר יהודה לאחיו, אני אחריב מהם שלשה וטלו כל אחד ואחד אחד, ולא נשאר בהם איש, ע"כ.

והנה ידועים דברי המדרש (במדבר רבה כ"א ג) כי

אגרת ח'

תמיד והוא מתגבר עליו בכל פעם מחדש, בזה גורם להרבות שמחה להקב"ה.

ולכן על האדם לדעת, שבכל פעם שמתגבר על היצר הרע ועל התאוות שלו, הוא מציאות כאכל פרי חדש ומברך שהחינו וקימנו והגיענו לזמן הזה.

ועל האדם לדעת שכל מצוה היא עולם לשעצמה ולכל מצוה יש תקון בעולם לשעצמו, ואין מצוה שדומה לחברתה וכל מצוה בונה מסלות בשמים.

בענין ברכת "שהחינו" מובא בשו"ע (אוה סימן רכה סג) שרק פרי חדש המתחדש משנה לשנה מברכין עליו, אבל פרי שמצוי תמיד אין מברכין עליו, דתענוג תמיד אינו תענוג.

והנה כן הדבר בענין עבודת השם, שאם האדם מנצח את יצרו בפעם אחת ואחרי כן לא יהיה צריך עוד לעמל ולהתגבר על יצרו, אז אין בזה שמחה גדולה כל כך לפני הקב"ה, מכיון שאין שום התחדשות בעבודת השם שלו, ורק על ידי שיש לאדם יצר הרע המתחדש עליו בכל יום

ולכן מתפללים שלוש תפלות בכל יום, וחוזרים על עצמנו אלפי שנים, כי כל תפלה היא עולם שלם שאינו דומה לעולם הקודם. וכן כל עברה ח"ו היא חרבן לעצמו, ואין עברה דומה לעברה גם אם ח"ו במעשה הוא דומה, אבל במציאות כל עברה מחריבה עולם שלם אחר, וכל התגברות על היצר הרע היא מציאות של פרי חדש שמחייב לברך עליו שהחינו.

ולכן בימים אלו שהשטן מערב הטוב והרע, ואת אשר אסרת התרתי, ואת אשר התרת אסרתי, האדם צריך לחזק את עצמו שעל כל פעם שמכניע את יצרו צריך לשמוח שמחה גדולה, כאוכל פרי חדש שמברך עליו שהחינו וקימנו. הקב"ה יזכנו לגבור על יצרנו ולעשות רצון שמים.

ע"ה יאשיהו יוסף.

אגרת ט'

מתלמידי למדתי יותר מרבתי. צריך להבין איך אפשר שמהתלמיד, הרב ילמד יותר מרבו, דבר זה קשה לנו ביותר.

והנה בימים הקשים שעם ישראל עובר, מה שמחזיק בנו זה התורה הקדושה, ואבותינו ורבנותינו זצוק"ל שאוחזים בתורתם, ועל ידי למוד תורתם שפתותיהם דובבות בקבר והם משפיעים ומליצי ישר עלינו בשמים.

והנה קשה, קדושי עם ישראל היו פרשים מהעולם, ואיך אפשר להשיג ולהבין ולרדת לעמק ההבנה שלהם בתורה הקדושה.

וידועה הגמרא (יומא לה) הילל מחייב עניים, רבי אלעזר בן חרסום מחייב עשירים, שאם יוכיחנו מי שלא טעם טעם חטא מעולם, יאמר בלבו שזה אינו יודע כמה קשה לחטוא, לפרש מחטא ולשוב. אבל אם יוכיחנו מי שחטא ושב, הרי הוא יודע טבעה של תשובה ויקבל ממנו.

וזה מה שנאמר (קהלת ז) "טוב לשמע גערת חכם מאיש שמע שיר כסילים" ולכן אדם שחטא או עבר דברים קשים בחיים, מבין את החיים ויש לו כח להשפיע ולדבר בשפה של האדם שחוטא, מה שאין כן אדם פרוש מהעולם הזה, אך יבינו את דבריו.

הנה אפשר לבאר את הדברים על פי מה שמצאנו אצל אברהם אבינו, שהיה מוכיח את דורו על התורה והמצוות ועל אמונה בהקב"ה, והלא אברהם אבינו היה צדיק ותמים וקדוש, וכבר מובא בירושלמי (ברכות פט) שהפך את היצר הרע לטוב. אם כן, לא היה לו שום קשר

לאנשי דורו. ואם כן, איך יכל אברהם אבינו להוכיח את אנשי דורו ושישמעו ויקבלו ממנו.

אלא אפשר לבאר ולומר יסוד עצום, הגמרא (יומא כח) אומרת, אליעזר עבד אברהם זקן ויושב בישיבה היה. שנאמר (בראשית כד ב): "ויאמר אברהם אל עבדו זקן ביתו המשל בכל אשר לו" אמר רבי אליעזר שמושל בתורת רבו, הוא דמשק אליעזר שדולה ומשקה מתורת רבו לאחרים.

והנה אליעזר כיון שלא היה גדול במדרגה כמו אברהם, כן היה יכול להשפיע לכל אנשי דורו. ועל ידי שהיה דולה ומשקה מתורת רבו לאחרים, על ידי זה תורת אברהם אבינו היתה נשמעת, כי אליעזר דבר בלשון העם והיו לו מסלות ללבבם.

הנה יסוד עצום בעבודת הקדש, כאשר התלמידים לומדים את תורת רבם ומוסרים אותה הלאה לעולם, גורמים הם שהתורה של הצדיקים והפרושים שלא היה להם שום קשר לעולם הזה, מובנת ומשפיעה על הדור, וכך אפשר להוריד את כח התורת של התנאים והאמוראים, הראשונים והאחרונים וגדולי רבותינו חכמי האמת.

ולכן רבי עקיבא העביר את תורתו לרשב"י, כי להגיע לסוף דעתו של רבי עקיבא היה קשה, ורשב"י למד את החברים וכך סדר הדורות, משה קבל תורה מסיני ומסרה ליהושוע ויהושוע לזקנים וכו' כל דור וכל תלמידים הורידו את ההבנה מהעמק של הרבנים לדור ולאנשים הפשוטים.

ולכן התנא אומר ומתלמידי יותר מרבתי, כי

ומביאים את מעלת רבותינו הקדושים ומתלמידי יותר מרבתי.

ולכן בימים האלו חייב לדבק בתורת האמת ולהיות הצנור והקשר עם רועי ישראל, ולהיות ההשקה והחבור. וכח התורת האלו משפיעים וישפיעו לעבר את הימים של עקבתא דמשיחא. ע"ה יאשיהו יוסף.

אגרת י'

כי בנפש שלו ברור לו שהכל תאות היצר הרע. אבל כאשר האדם בונה חקים ומשפטים ומקבע אותם ביסודות, שמה שעושה הצדק והאמת אתו, לדרך כזאת אין תקנה והדרך הזאת מובילה את האדם ואת העולם לחרבן קשה ביותר.

ולכן אמרו רבותינו, לא חרבה ירושלים אלא שהעמידו דבריהם על הדין. והפשוט הוא שכל דבר שעשו, הביאו ראיה שהדין והצדק אתם. גם כשחטאו, מצאו דין וצדק וחק שהדין אתם, וזה הביא את ירושלים לחרבן.

כך אנשי סדום, היו רעים וחטאים והעמידו דבריהם על הדין. כל חטא ופשע שעשו, בנו משפטים וחקים שהם צודקים. ולכן ענשם של אנשי סדום היה קשה ומר, מה שאין כן בדור המבול היו בעלי תאוה, והתאוה היא הולכה אותם לכל מעשיהם הרעים. עם תאוה אפשר לעשות תשובה בסוף, עם עברות שאתה מפרש אותם על פי הדין והחק והמשפט והצדק, לזה אין תקנה.

ולכן דין שאינו בקי בגטין וקדושין, הרעה שלו קשה מדור המבול. כי דור המבול נפלו בתאוה, דין שהוא לא מבין ולא יודע, וזוכר הלכה מילדות ורמז מספר שפתח פעם, והופך את ההלכה על פי דין שנקרא דין, החרבן שגורם לעולם חמור וקשה יותר מדור המבול.

וזו היא הסכנה הקשה והחמורה של הדור, שאנשים שלא למדו ולא שמעו ובסך הכל ראו פעם כמה ספורי צדיקים קובעים הלכה ומחדירים אותה להיות זכרון יוחק בספר של טעות, ותולים את הבליהם באילנות גבוהים,

התלמידים הם אלו שמביאים את התורה של הרבנים ומביאים אותה להבנה להמון העם, ובזכותם שפתותיהם דובבות בקבר.

והנה הימים האלו, ימים אשר האמת נעדרת. ובכח יראי השם שדבוקים בצדיקים ובחסידים ובתורות הקדושות של רבותינו הקדושים, הם בגדר אליעזר עבד אברהם הדולה ומשקה,

גמרא (קדושין י"ג): אמר רב יהודה אמר שמואל, כל שאינו יודע בטיב גטין וקדושין לא יהא לו עסק עמהן. אמר רבי אסי אמר רבי יוחנן, וקשין לעולם יותר מדור המבול. דכתיב: (הושע ד ג) "על כן תאבל הארץ ואמלל כל יושב בה בחית השדה ובעוף השמים וגם דגי הים יאספו". ואלו בדור המבול כתיב: "מכל אשר בחרבה מתו" ולא דגים שבים.

והנה הקשה המהרש"א זצוק"ל (חדושי אגדות שם), דהנה מי שאינו יודע בטיב גטין וקדושין זה רק ספיקא של אשת איש. (שמא לא עשה את הגט טוב ואסורה להנשא) וקצת שוגג, ולמה יהא קשה לעולם יותר מדור המבול שחטאו בזדון בודאי אשת איש, ע"כ.

והנה אפשר לבאר על פי יסוד שבאר בעל העקדה (פרשת וירא שער כ), דהנה אנשי סדום נענשו יותר משאר חוטאי נפש, כי שאר החוטאים נלכדו ברשת התאוה ועל ידי זה חטאו, ולכן עדין יש תקנה שיחזרו בתשובה, כיון שיודעים אשר בדרך מקלקלת הולכים.

מה שאין כן אנשי סדום, הקימו להם דברים רעים ומגנים לחקים ומשפטים וקבעו בהם מסמרים בקנסות וענשים, שלא יעברו מהם לעולם. והעקר אשר שמו כל מגמתם הוא לשמור ממונם בתכלית השמירה, ולזה בחרו באותה מדה של "שלי שלי ושליך שליך" שאמרו (אבות פה י) שהיא מדת סדום. לא בתורת מדה, אלא בתורת דת וגמסם, ע"כ.

אם כן, יובן כאשר האדם חוטא, והגורם לחטא הוא תאוה, אפשר שיבוא יום וישוב אל השם,

הנזק והחרבן שגורמים לעולם קשה ומר מדור המבול.

ובדור הזה שנביאי הבעל חזרו בגלגול, צריך זהירות ושמירה גדולה לא לפל בעצת אנשי סדום, המתירים את האסור על פי דין וחק ומשפט והלכה, ואוסרים את המותר בבוקי סריקי.

ולכן עלינו להיות נאמנים לדבר השם ולהיות

ערניים, להבדיל בין הקדש לבין החול, כי מלאכו של עשו שהוא הס"מ כאשר בא להלחם עם יעקב, בתחלה נראה לו כזקן ירא שמים ואחרי כן כגוי, וכן בכל הצורות והפרצופים.

וכך הס"מ בדור מגיע לאדם בכל הצורות בכדי להחטיאו, במצוה לשמה ובעברה לשמה, ועל כל אדם להיות ערני ולברר הדברים.

ע"ה יאשיהו יוסף.

אגרת י"א

חגורות, בגדים לא צנועים כעצת היצר הרע, ללבש לא צנוע. אך כאשר שמעו את קול השם בגן והקדושה התקרבה אליהם, והאור עליון היה קרוב אליהם, הבינו שהלבוש אינו הגן ואינו צנוע, אז את החגורות הלא צנועות השאירו בנתים בצד. "ויעש יהוה אלהים לאדם ולאשתו כתנות עור וילבשם" והקב"ה הכין להם בגדים צנועים.

הנה מדברים קדושים אלו לומדים למוד, איך היצר הרע נוהג עם האדם אחרי שהאדם מתדרדר וחוטא ויורד ומאבד את כל הקנינים הרוחניים והשטן נכנס בתוכו, ואז האדם מתחיל בערמה ובהאשמות כלפי שמים. אני לא אשם, אני לא חטאתי, לא פשעתי, החברים אשמים, ההורים אשמים, כלם אשמים, ויורד ומתדרדר לפרק עול מלכות שמים, ולהתדרדר בלבוש, בדבור, במעשים.

והדרך היחידה לעצר את הירידה וההתדרדרות הזאת היא אחת, לשמע את קול השם, להתקרב לתורה הקדושה, להתקרב לצדיקי אמת, ורק כך מקלפים את כל הקלפות ואת כל הערמה וכל חסר הטהרה של הנפש, ואז הקב"ה מכין לאדם מלבושים חדשים, מלבושים לנפש ואז האדם מגיע לדרגת בעל תשובה.

ולכן, כאשר האדם מדגיש שנקנס בתוך נפשו ערמה והאשמות כלפי שמיא וכלפי התורה, מיד יחפש את קול השם. וידע האדם שקול השם נשמע כל יום מהר חורב, "שובו בנים שובבים" ורק צריכים לשמע את קול השם, והקול הזה

על כל יהודי ירא השם לדעת, שמרגע שהאדם הראשון חטא ואכל מעץ הדעת, נכנס באדם הראשון ערמומיות, והטביע את הערמה הזאת בדורות הבאים.

והערמה הזאת היא לצד הטמאה ולצד הסטרא אחרא, ורק על ידי דבקות בתורה הקדושה ובצדיקים, מטהרים את הנפש מהערמה הפסולה הזאת שהיא משבשת ומקלקלת את כל הקיום התקין של העולם.

הנה מצאנו אצל אדם הראשון אחרי שאכל מעץ הדעת, "ותפקחנה עיני שניהם וידעו כי עירמם הם ויתפרו עלה תאנה ויעשו להם חגרת; וישמעו את קול יהוה אלהים מתהלך בגן לרוח היום ויתחבא האדם ואשתו וגו'; ויקרא יהוה אלהים אל האדם ויאמר לו איכה; ויאמר את קלך שמעתי בגן ואירא כי עירם אנכי ואחבא."

(בראשית ג ז-י)

והנה הקשו רבותינו הקדושים זצוק"ל, דהרי אדם וחוה אחרי שאכלו מעץ הדעת עשו להם חגורות. ואם עשו להם חגורות, לא היו עוד ערומים. אם כן, למה אמרו אחר כך ואירא כי עירם אנכי ואחבא.

והנה אדם וחוה אחרי שאכלו מעץ הדעת, השטן נכנס בהם והכל התחיל להיות מלחמה פנימית של יצר הרע, וכבר חשבו במחשבה ועצה של היצר הרע. ודבר ראשון אשר עשו, מאשימים את הקב"ה ואומרים ערומים היינו, אנחנו לא אשמים.

ומה עם החגורות שעשו לעצמם, אלו היו

מלבש בכל צעד וצעד. לפעמים מלבש בבעיות וביסורים שאדם עובר ולפעמים מלבש בשפע ובהצלחה שהקב"ה נותן לאדם, ועל האדם רק

לפקח את אזניו ולשים את לבו.

ע"ה יאשיהו יוסף.

אגרת י"ב

"דרך ארץ קדמה לתורה"

האדם לפני שיושב ועמל על התורה, חייב לעבד על עצמו שתהיה לו דרך ארץ ושתהיה הכנה בנפשו להיות כלי ראוי שתשרה עליו השכינה והתורה הקדושה.

והנה יש מדרש מפחיד (שמות רבה ל י"ג): אמר רבי אחא, בקש הקב"ה לתן לדור המבול ארבעה דברים; תורה ויסורין ועבודת הקרבנות ותפלה, ולא בקשו וכו' אמר להם הקב"ה, מי גרם לכם שתאבדו מן הערב של העולם הזה ומן הבקר של עולם הבא, מפני שלא קבלתם את התורה שיש בה דין. שנאמר (איוב ד כ) מבקר לערב יכתו וכו'.

והנה קשה, מדוע דור המבול לא רצו לקבל את התורה.

הנה מצאנו המדרש (ספרי ברכה ב) שאומות העולם לפני מתן תורה לא רצו לקבל את התורה, וכל אמה היתה לה סבה. בני עשו לא רצו לקבל לא תרצת, ובני עמון ומואב לא רצו לקבל לא תנאף, ובני ישמעאל לא רצו לקבל לא תגנב. אבל פה על דור המבול לא נאמר מדוע ולמה לא רצו לקבל את התורה הקדושה.

והנה אפשר לבאר ולומר, מובא במדרש (רבה פא) דרך ארץ קדמה לתורה, ומובא בזקוקין דגורא, דרך ארץ הינו תורה השכלית, שמשיגין מעצמן מדעתן בתם ובישור. וזה ההנהגה צריך להיות עוד קדם התורה ועל ידי זה יזכה לתורה עכ"ד.

והנה על האדם לדעת שלא יוכל לזכות לתורה

הקדושה עד שיעשה הכנה גמורה בנפשו, שיהיה בעל דרך ארץ. וכך מובא במשנה (אבות פג ט) כל שיראת חטאו קודמת לחכמתו, חכמתו מתקימת. וכל שחכמתו קודמת ליראת חטאו, אין חכמתו מתקימת.

ועל פי יסוד זה יובן, דור המבול היו בעלי תאוה קשה ולא הסכימו לעזב רגע אחד את התאוות השכליות שלהם ולנהג בדרך ארץ עם העולם. הקלקול של דור המבול היה עמק יותר מכל אומות העולם שהסכימו לקבל את התורה הקדושה, רק לכל אמה דבר אחד הפריע, מי גזל, מי רצח, מי תאוה. אבל דור המבול לא הסכימו לראשית של היסודות של התורה, שדרך ארץ קדמה לתורה, וזה אשר הביא עליהם כליה.

הנה אנחנו רואים בדורות שלנו אנשים שהתאוה שלהם לפרם כל חלקה טובה מהיסודות שנקבעו בעולם, מהדורות שעברו חרבן כדור המבול ודור ההפלה, הולכים בדרךם ופורצים את היסודות שנקבעו מדורי דורות, שיש דברים שלא חוצים ולא עושים לפני שמגיעים לקבלת התורה, והם בגדר דרך ארץ קדמה לתורה.

ועלינו להזהר ולהשמר שלא יהיה לנו חלק ונחלה ולא שום ענין עם אנשים שנוהגים כדור המבול ודור ההפלה, כי גם הדרך ארץ שלהם היא דרך ארץ שלא קדמה לתורה. היא דרך ארץ שקדמה לחטא וזהו דרך ארץ להכניס בלבם בטחון ושקט נפשי להמשיך בפריקת על ובשבירת כל הכללים האנושיים.

ע"ה יאשיהו יוסף.

אגרת י"ג

יכין את עצמו בעניני חנוך הבנים והרוחת הבנים שילכו בדרך השם בקדשה ובטהרה, בנחת,

הנסיונות שיש בדור שלנו בענין חנוך הבנים וצער גדול בנים קשים ביותר, וכמה שהאדם

בפרנסה, בשפע, בשדוכים הגונים.

הנה התורה הקדושה אומרת: אל האשה אמר הרבה ארבה עצבונך והרנך בעצב תלדי בנים (בראשית ג טז) ומובא במדרש (רבה כ ו) תלדי, זה צער הלדה. בנים, זה צער גדול בנים. אמר רבי אלעזר ברבי שמעון, נוח לו לאדם לגדל לגיון אחד משל זיתים בגליל (שהו עבודה קשה) ולא לגדל תינוק אחד בארץ ישראל. ורש"י שם פרש, כי עבור כן קשה כל כך לגדל תינוק בארץ ישראל, מפני שבארץ ישראל מתפרנסים בצער ובדחק, ע"כ.

והנה מעשים בכל יום רואים, שעם כל הקשי מתקיימים ומתפרנסים בארץ ישראל ילדים.

אלא צריך לדעת יסוד גדול, שגם אם הפרנסה נראת בזמנים מסימים בנחת, אבל הצער

וההתמודדות שעוברים על האדם מההריון ועד הגדול בנים וכו' וכו' הם מהצער הגדול שעובר האדם בחייו. זה צער עמק שאי אפשר למדד אותו לא ככאב בגוף, לא ככאב בנפש.

ולכן כל אדם צריך להזהר ולהשמר מכל משמר, ולשים את החטא של אדם וחוה מול עיניו, ולראות איך הוא נהיה חלק מתקון חטא אדם וחוה, וכך יקל עליו צער גדול בנים.

ועלינו לדעת, ככל שהדור מתדרדר ויש שקיעה עמקה בחטא אדם וחוה, כך הכאב של צער גדול בנים גדל וכל אחד בדרך שלו, ורק דבקות בהקב"ה ובעבודת השם, ממתקת את הדינים ומשפיעה רחמים מן השמים.

ע"ה יאשיהו יוסף.

אגרת י"ד

כפיו של הקב"ה ישיב להקב"ה שאכל, ויאכל עוד הפעם.

והנה אפשר לבאר על פי דברי רבנו האר"י הקדוש זצוק"ל, (הובא בחיד"א במדבר קדמות מערכת א אות ה) שמתחלה אכל אדם הראשון מעץ הדעת בשוגג, אלא שנכנס בו יצר הרע והיתה לו שום אחיזה באדם הראשון, ועל ידי זה הצליח לפתותו אחר כך לאכל ממנו במזיד, עכ"ד.

והנה אם לא היה נכשל אדם הראשון בשוגג באכילת עץ הדעת, לעולם הנחש לא היה יכול להחטיא את יציר כפיו של הקב"ה לעבר על דברי השם. וזה מה שאנו אומרים בתפלה ביום הכפורים, "ונסלח לכל עדת בני ישראל ולגד הגר בתוכם כי לכל העם בשוגג".

אך אפשר לומר שהחטאים שחטאנו במשך השנה הם בשוגג, הרי כמה וכמה חטאים הם במזיד וכן אנו מבקשים מהקב"ה אל תזכר לנו עונת ראשונים.

מה הם עוונות ראשונים, אלו השגגות. כי מהשגגות נגדר המזיד וקשיות הערף, ולכן על כל אחד ואחד מהחבורה הקדושה להזהר

האדם צריך להזהר זהירות גדולה ביותר, כי כל העברות הקשות שהאדם עובר בחיים שמביאות את האדם לחרבן ולהרס שמי ישורנו, מתחילות בפעם אחת שאדם עבר את אותה עברה בשוגג. ואחרי שעבר את העברה בשוגג וטעם טעם-חטא ונפשו נפגמה אפלו בשוגג מיד היצר הרע, מתחיל להלחם עם האדם ולהורידו לבאר שחת ולהביאו לעבר את אותה עברה במזיד.

ולכן כאשר האדם חטא בשוגג, מיד יעשה תשובה קשה ולא יקל עם עצמו כי בשוגג חטא. ולכן אותו תנא שקרא לאור הנר והטה את נרו, כתב בפנקסו כשיבא המשיח ויבנה בית המקדש אני חיב להביא קרבן. ומדוע כך כותב בפנקסו, משום שידע שאם חוטאים פעם בשוגג, היצר ילחם בכל הכח שיהיה חטא הבא במזיד, ולכן כתב בפנקסו שיהיה חטאו לנגדו תמיד.

ועל פי דברים קדושים אלו יובן, "ויאמר האדם האשה אשר נתתה עמדי הוא נתנה לי מן העץ ואכל" (בראשית ג יב). והנה מובא במדרש רבה (י"ט יב): אמר רבי אבא בר כהנא, ואכלתי אין כתיב כאן, אלא ואוכל, אכלתי ואוכל. וקשה ביותר איך אפשר שאדם הראשון שהיה יציר

נמשך חטא העגל.

העולם אבד מהטהר, מנקיות הכפים, מכל השגנות שגיאות מי יבין, מי יכול להבין את החרבן של השגיאות והשגנות לאן יגיעו ולהיכן יביאו את האדם.

נחמד ונחזק את מלאכת הקדש בברור ובלי מקומות של ספק ובלי מקומות אפלים, הכל שריר בריר וקיים.

ע"ה יאשיהו יוסף.

ולהשמר מהשגנות, מהחברים הגוררים אותך לדבר שאולי שלא בטוח שיש מקלים, שיש מתירים, ובסוף האדם מבין שטעה ושם את אותה מעידה במדור השגנות בראשו.

ועל זה הבכי והצער והכאב, השגנות הביאו לחטא אדם הראשון לאכל מעץ הדעת וכן לחטא העגל, שגם התחיל בשגנה. "זה משה האיש אשר העלנו מארץ מצרים לא ידענו מה היה לו" ורק בקשו מנהיג, ומן השגנה הזאת

אגרת ט"ז

חלק מההצלה של יעקב, כפי שהוא הציל את אברהם, מזכיר יעקב את המלאך שהציל אותו בזכות הנערים, ומבקש מהקב"ה שהמלאך הזה ימשיך להציל ולשמר על הנערים ועל כלל עם ישראל.

ועמק הברכה של יעקב, שאם יהיה מציאות שמישהו צריך מעם ישראל למות על קדשת שמו, הקב"ה יזכר ברחמיו על הנערים שעתידיים לצאת ממנו ולקדש שם שמים ולהרבות תורה ומצות בעולם, והברכה הזאת הולכת עם עם ישראל בכל דור ודור.

המלאך הגאל אתי מכל רע יברך את הנערים, שזכות בניהם ובני בניהם תעמד כפי שעמדה עם אברהם ועם יעקב.

והנה בדור קשה זה שהחרב מתהלכת בחוץ, וכל הדרכים וכל החיים בחזקת סכנה וכל צעד וכל שעל סכנה גדולה, הפח של הברכה של המלאך הגואל גדולה. ובכל פעם שעם ישראל יוצא למקום סכנה, ברכה זאת היא סגלה לשמור ולעודר אהבת קדומים, ולמתק הדינים מעם ישראל.

ע"ה יאשיהו יוסף.

"המלאך הגאל אתי מכל רע יברך את הנערים ויקרא בהם שמי ושם אבתי אברהם ויצחק וידגו לרב בקרב הארץ" (בראשית מח טז)

והנה צריך להבין השיכות של הברכה של הנערים עם המלאך הגאל אתי מכל רע.

ואפשר לבאר ולומר, הנה מובא במדרש רבה (סג ב), אברהם אבינו לא נצל מכבשן האש אלא בזכות יעקב. ובארו רבותינו הקדושים, דמן הדין כל מי שמוסר נפשו על קדשת השם אינו ראוי שיצילהו השם, כי טוב לו השלמות הגדולה הזאת.

ולכן אברהם מצד עצמו היה מן הדין נשרף בכבשן האש, כי זהו הטוב והראוי לו. אך נצל מפני המשך זרע טהור שעדין לא יצא ממנו, והינו בזכות יעקב אבינו.

והנה אם נסתכל ונתבונן גם על יעקב אבינו, אשר סכנות קשות ארבו לו בכל חייו, מעשו, מלבן, ומכל רודפיו, גם הוא היה צריך להיות מת על קדוש השם, ומה הציל אותו שלא למות על קדוש השם שזו השלמות לנפש, הציל אותו הבנים וכלל עם ישראל שהיה צריך לצאת ממנו. ולכן כאשר יעקב מברך את הנערים שהם היו

אגרת ט"ז

והנה קשה, לעתיד לבוא שיבוא משיח צדקנו, מה יהיה עם השם אברהם אב המון גוים, והרי הנביא בירמיה (ל יא) אומר: "כי אעשה כלה בכל

התורה הקדושה אומרת לנו, "ולא יקרא עוד את שמך אברהם והיה שמך אברהם, כי אב המון גוים נתתיך". (בראשית י"ז ה)

הגוים אשר הפצותיך שם" אם כן, לא יהיה עוד שום שבח לקרותו בשם זה, דאיזה שבח הוא זה להיות אב המון גוים שכלו ונאבדו.

והנה צריך באור בשמו של אברהם על שם אב המון גוים. והלא כל הגוים כאין נגדו, וכאפס ותהו נחשבו לו, ואיזה גדולה היא זו להיות אב להמון גוים שכלם אפס ואין.

אלא צריך לבאר, הכונה על הגרים שבאמת הם נשמות קדושות, אלא שנטמעו בין הגוים. וכמו שמובא ברמ"ע מפאנו זצוק"ל (עשרה מאמרות מאמר אכל חג סח) דכלהו גיורי מינן הוּוּ ואדחי, עכ"ד.

וזהו עקר הגלות, כמו שמובא (פסחים פז): לא הגלה הקב"ה את ישראל לבין האמות אלא כדי שיתוספו עליהם גרים. וזהו שאמר, אב המון גוים. פרוש, אב לגרים שהם מנשמות שנטמעו בין הגוים.

ועוד אפשר לבאר ולומר על פי דברי רבנו האר"י הקדוש (שער הפוסקים רפ שמות ושער המצות פרשת ראה מצות זכירת יציאת מצרים), כי אב המון גוים רומז על הניצוצות הקדושים שנדחו והתערבו בין הגוים וצריכים לבררם ולהוציאם מביניהם.

וזהו סוד הגלות שצריכין ישראל בין שבעים אמות, כדי ללקט ניצוצות הקדשה שנפלו בתוך הקלפות. וכאשר יגמר לקיטת כל הניצוצות מן

שבעים אמות, אז תהיה הגאולה, ע"כ.

ועוד מביא שם רבנו האר"י הקדוש זצוק"ל, שזהו גם כן הכונה במה שאמרו, לא הגלה הקב"ה את ישראל לבין האמות, אלא שיתוספו עליהם גרים, דהינו ניצוצות הקדושים. דעל ידי הגלות שנתפזרו ישראל בארבע כנפות הארץ, מעלים הניצוצות הקדושות שנפלו שם.

והנה אברהם אבינו הוא הראשון שהחל לאסוף את ניצוצות הקדשה מבין אומות העולם, ולכן גם לעתיד לבוא, שמו יקרא אברהם, כי הוא אב המון גוים של כל הניצוצות שהתערבו בין אומות העולם.

והנה עלינו לדעת כי "מיהוה מצעדי גבר" וכל מקום שהקב"ה הביא את האדם בכל קצוי תבל, חיב יהודי לבחון ולשמר ולהזהר איך הוא אוסף את ניצוצות הקדש, ועל ידי זה מקרב את הגאולה השלמה.

ולכן בכל מקום שיהודי מגיע, להזהר ביותר בתפלה שתהיה בדבקות, בברכות, לקבע מקום לתורה, לדבר דברי תורה בפסעודה אף אם הוא נמצא לבד וכך הוא מקרב ואסף את כל הניצוצות וגואלם ומקרב את קץ הימים.

ע"ה יאשיהו יוסף.

אגרת י"ז

התורה, ולא לפחד משום קטרוג ומשום הקפדה. והנה מצאנו: "ויראו אחי יוסף כי מת אביהם ויאמרו לו ישטמנו יוסף והשב ישיב לנו את כל הרעה אשר גמלנו אתו". (בראשית ג טו)

הנה מובא במדרש פליאה (הובא בפרשת דרכים דרוש כו) והשיב, זה יוסף. ישיב, זה עשו.

והנה קשה, מה הקשר לעשו פה, הרי עשו מת בקבורתו של יעקב במערת המכפלה, ומדוע נאמר פה עשו. ואפשר לבאר ולומר על פי דברי הרמב"ם (הל מלכים פיא הג) בענין בר כזבא שנהרג על ידי גוים. והשיג הראב"ד על הרמב"ם, דהנה בגמרא (סנהדרין צג) מבאר, דרבנן קטלוהו כון

במהלך החיים אדם עובר ופוחים ומריבות עם קרוביו ועם אנשים שמתעסק עמם במסחר או בכל ענין.

האדם צריך לשים יסוד גדול ונר לרגליו, לא להגיע לגמידות דעת ולמצב שחברו מקפיד עליו ומבקש מהשמים פורענות על חברו, וודאי שצריך להזהר ולהשמר מתלמידי חכמים ומבני אבות, כי נשיכתם וכו' ובכל זמן למצוא את דרך האמצע להגיע לפשרות ולהבנות.

אך כל זה בתנאי שלא נוגד את דרך השם. כאשר דבר נוגד את דרך השם, על האדם ללחום מלחמת השם לשמור על היסודות של

שָׂרָאוּ שְׂאִינוּ מוֹרַח וְדָאִין.

שְׁעִבְרוּ דִּינִים תְּקִיפִים.

וְלִכֵּן נִקְבַּל עַל עֲצֻמְנוּ לְחִזְק יְסוּד חֲשׁוֹב זֶה לְחִינּוּ, שְׁשׁוּם קְטְרוּג וְדָאִי לֹא שֶׁל מְמוֹן וְלֹא שֶׁל שׁוּם עֲגִין יִהְיֶה פְתוּחַ, כִּי אִם לֹא יָבֹא הַפְּרֻעוֹן הַיּוֹם, יָבֹא אַחֲרֵי זְמַן מִבְּנֵי עֲשׂוֹ, וְלִכֵּן בִּקְשׁוּ הַשְּׁבֻטִים מַחִילָה מִיּוֹסֵף, מִהַפְּחָד לַהַיּוֹם וּמִהַפְּחָד מִהַעֲתִיד מִבְּנֵי עֲשׂוֹ.

וְיָדַע הָאָדָם שֶׁכַּח הַבְּרָכָה וְהַלְמוּד זְכוּת שֶׁל הַצְּדִיקִים וְהַחֲסִידִים עוֹמֶדֶת עִם הָאָדָם. וְכִמָּה אֲנָשִׁים לֹא יָדְעוּ לְהַעֲרִיךְ תְּפִלָּה שֶׁל צְדִיק, וּמִתִּי שֶׁהֶאֱמִינוּ שֶׁשְׁכָלָם וְכוּחָם הֵבִיא לָהֶם אֶת הַהַצְלָחָה וְאֶת הַגְּדוּלָּה, יָרְדוּ וְהִתְדַרְדְּרוּ וְאִבְדוּ אֶת הַכֹּל.

וְכִבְר מִצְאָנוּ בְּבֵר כֹּזֵבָא שֶׁבִּתְחִלָּה הָיָה נִשְׁעָן רַק עַל הַצְּדִיקִים וְגְדוּלֵי הַתְּנַאִים, וְכֹאשֶׁר הֶאֱמִין שֶׁבְכוּחוֹ וְעֵצֶם יָדוֹ, חֲכָמִים זָזוּ מִמֶּנּוּ וְאִבְדוּ אֶת חַיָּיו.

הַנְּסִיּוֹן הַזֶּה הוּא מִהַקְשִׁים בְּיוֹתֵר, הָאָדָם הַרְבֵּה פְּעָמִים חוֹשֵׁב שֶׁהַצְּדִיק אֵתוֹ וְכוֹי אֲבָל הַפְּתַח שֶׁנִּפְתַּח וְנִשְׁאָר פְּתוּחַ הוּא מִסְכָּן בְּיוֹתֵר, וְכֹאשֶׁר בָּאִים עַל הָאָדָם הַצְּרוּת וְהַבְּעִיּוֹת, אִינוּ זוֹכְרִים וְיודֵעַ מַה סִּבְתָּם כִּי הוּא לֹא חוֹשֵׁב שֶׁטְעָה, כִּי מִתְדַרְדֵּר וּמִתְדַרְדֵּר וְאִינוּ יוֹדֵעַ עַל מָה וְלָמָּה הֵבִיא לוֹ אֱלוֹקִים אֶת כָּל הַצְּעֵר הַזֶּה.

לִכֵּן לֹא יִשְׁאִיר הָאָדָם שׁוּם פְּתַח שֶׁל שׁוּם קְטְרוּג. וְכֵשֶׁם שֶׁהָאֲחִים הָיוּ בְּטוּחִים שֶׁבְּדִין תּוֹרָה אֲשֶׁר צִרְפוּ אֶת הַשְּׂכִינָה לְמַכִּירַת יוֹסֵף, אֲךָ דְּבַר זֶה הֵבִיא עֲלֵיהֶם קִשֵׁי גְדוֹל, פְּחָדוֹ וְעֲצָרוֹ אֶת הַקְּטְרוּג הַמִּיָּדִי וְהַקְּטְרוּג הַעֲתִידִי עַל יְדֵי בְנֵי עֲשׂוֹ.

ע"ה יִאֲשִׁיחוּ יוֹסֵף.

וְהִנֵּה מַחֲלַקֶת הַרְמַב"ם וְהַרְאֵב"ד קִשָּׁה, מִי בְּאֵמַת הַרְג אֶת בֵּר כֹּזֵבָא. וְאִפְשָׁר לְבֹאֵר וְלוֹמַר דְּבִאֵמַת הַגּוֹיִים הַרְגוּ, אֲבָל כָּל עוֹד חֲכָמִים הַתְּפַלְלוּ עֲלֵיו וְדַעְתָּם הִיָּתָה נוֹחָה בּוֹ, הַגּוֹיִים לֹא יִכְלוּ לִפְגַּע בּוֹ וְהָיָה מוֹגֵן וְשְׁמוֹר מִשְׂמִים, אֲךָ מִתִּי שֶׁחֲכָמִים הִסִּירוּ אֶת הַבְּרָכָה מֵעַל רֹאשׁוֹ וְחֲשָׁבוּ שְׂאִינוּ נוֹהֵג בְּרוּחַ הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, יָרַד כּוּחוֹ וְיָד הַגּוֹיִים יִכְלָה לְשַׁלֵּט עֲלָיו וְכָךְ מֵת.

וְעַל פִּי יְסוּד זֶה יוֹבֵן, הִנֵּה מוֹבָא (פְּרָקִי הַיְכָלוֹת פ"ה) כִּי עֲשָׂרָה הַרוּגֵי מַלְכוּת נִהְרְגוּ בְּשִׁבִיל חֲטָא מַכִּירַת יוֹסֵף. וְיוֹתֵר מִכָּךְ מוֹבָא בְּשִׁלְ"ה הַקְּדוּשׁ (ר"פ וְיֹשֵׁב וּבִרְקֻנְטֵי ר"פ וְיֹשֵׁב וּבִפְרוּשׁ הַלְבוּשׁ) כִּי הַשְּׁבֻטִים הַקְּדוּשִׁים נִתְּגַלְּגְלוּ בְּעֵצְמָם בְּעֲשָׂרָה הַרוּגֵי מַלְכוּת, וְעַל יְדֵי שֶׁנִּהְרְגוּ נִתְּקַן לָהֶם מַה שֶׁחֲטָאוּ בְּמַכִּירַת יוֹסֵף, וְכָל זֶה הָיָה עַל יְדֵי תְּקֵף הַדִּינִים שֶׁשְׁלִטּוֹ אָז.

וְהִנֵּה הַשְּׁבֻטִים פְּחָדוּ מִשְׁנֵי דְּבָרִים, דְּבַר אֶחָד שְׂמָא יִשְׁטַמְנוּ יוֹסֵף, וְאִם לֹא יִסְלַח לָהֶם יוֹסֵף, אִזּוּ יִשְׁיֵב עֲשׂוֹ וְהַקְּטְרוּג יִשְׁאָר וּבְנֵי בְּנֵי שֶׁל עֲשׂוֹ יָבֹאוּ בְּכַח הַקְּטְרוּג שֶׁל יוֹסֵף לְנִקְם בְּבְנֵי יִשְׂרָאֵל. כִּי כֹאשֶׁר יִשׁ קְטְרוּג פְּתוּחַ עַל הָאָדָם שֶׁלֹּא נִסְלַח, דְּבַר זֶה נִשְׁאָר פְּתוּחַ עַד שֶׁנִּסְגַּר עַל יְדֵי דְּבַר קִשָּׁה וּמִר שֶׁעוֹבֵר עַל הָאָדָם גַּם אִם עוֹבְרִים שְׂנִים.

וּמִן דְּבַר זֶה פְּחָדוֹ הַשְּׁבֻטִים, מִמַּחֲלָה שֶׁל יוֹסֵף גְּמוּדָה וְשִׁלְמָה. כִּי אִם לֹא, יָבֹא עֲשׂוֹ אַחֲרֵי שְׂנִים וְיִכְנַס בְּמִקּוֹם זֶה וְיִבִּיא אֶסוֹן וְחֲרָבָן עַל עַם יִשְׂרָאֵל, וְזֶה מַה שֶׁקָּרָה עִם עֲשָׂרַת הַרוּגֵי מַלְכוּת

אַגְרַת י"ח

יִשְׂרָאֵל.

וְכִפִּי שִׁיעֶקֶב אֲבִינוּ הַכְּנִיעַ אֶת עֲשׂוֹ עַל יְדֵי הַמְּמוֹן, וּמִשְׁנָאָה גְדוּלָּה שְׂבָא לְהַרְגוּ עִם אַרְבַּע מֵאוֹת אִישׁ עֲמוֹ נִכְנַע כְּנִיעָה גְּמוּדָה לְפָנָי יַעֲקֹב, כִּי לְדוּרֵי דוֹרוֹת אוֹמוֹת הָעוֹלָם נִכְנָעִים וְיִכְנָעוּ בְּפָנָי בְּנֵי יַעֲקֹב בְּכַח הַמְּמוֹן.

וְאֲבִינוּ הִזְקֵן יַעֲקֹב אֲבִינוּ, בְּרֹאוֹתוֹ אֶת אַרְךָ

אֲנוּ מוֹצֵאִים דְּבַר פְּלֵא, דְּקְדוּשֵׁי עַם יִשְׂרָאֵל הִרְאוּ לְאוֹמוֹת הָעוֹלָם עֲשׂוֹ וְכֹסֵף. וְהָרִי דְּבַר קִשָּׁה הוּא, גַּם מִשׁוּם עֵין הָרַע וְגַם לְמָה תִּתְרַאוּן.

אֲלֵא יֵשׁ אֶת הַיְסוּד שֶׁל רַבְּנוּ אֱלִימֶלֶךְ זְצוּק"ל, שִׁיעֶקֶב אֲבִינוּ בְּפִגְשִׁיתוֹ עִם עֲשׂוֹ שְׂאֵמֵר לוֹ "וְיִהְיֶה לִּי שׁוֹר וְחֲמוֹר צֵאן וְעַבְדִּי וְשִׁפְחָה וְאֲשִׁלַּחָה לְהַגִּיד לְאֲדָנִי לְמִצָּא חֵן בְּעֵינֶיךָ" (בְּרֵאשִׁית ל"ב ו') הַטְּבִיעַ בְּטַבַּע הָעוֹלָם שְׂאוֹמוֹת הָעוֹלָם יִכְנָעוּ בְּפָנָי מְמוֹן

הגלויות והצער הממתין לעם ישראל, חקק חק זה בעולם של כניעה לממון ישראל.

ועוד כשנתבונן נמצא מה עשה יעקב אבינו בכל הממון שהביא מלבן, לא רצה יעקב אבינו להנות מממון חוץ לארץ. וכדברי רש"י, שאמר יעקב נכסי חוץ לארץ אינן כדאי לי. וכן היה לבסוף, שלא השתמש בהם יעקב אבינו לצורך עצמו, אלא נתנם לעשו לקנות ממנו את חלקו במערת המכפלה.

וכפי שמביא רש"י (שם מט ה) ומקורו במדרש (שמור לא י"ז) שנטל יעקב כל כסף וזהב שהביא מבית לבן ועשה אותו כרי, ואמר לעשו טל זה

בשביל חלקך במערה.

אם כן, כל הכסף וזהב והשור והחמור שהיה ליעקב, רומז ואומר לעשו בסוף זה שלך, גם אם אני הרוחתי את זה.

והנה אחת הדרכים להנצל בגלות, היא להראות פח ישראל בממון ולתת לאומות העולם מחשבה שדבר זה יהיה להם חלק ממנו ברבות הימים.

כי כל מה שחקקו אבותינו ורבותינו, נקבע בטבע העולם עד אחרית הימים, וזה הדרך להלך בין הקוצים והדדרים ולפלוס הדרך למקום מבטחים. ע"ה יאשיהו יוסף.

אגרת י"ט

ברהטים" וגו' ומבאר, שעשה יעקב אבינו פעולות בידיים כדי להציל את רכושו ולהרבות את הוננו, ואף שמדתו מדת האמת (זהר הקדוש ויצא קסא) מכל מקום קים בעצמו את דברי הכתוב (תהלים יח כז): "ועם עקש תתפתל" וכיון שלבן רמה אותו, רמה גם הוא את לבן. (מגלה י"ג)

והנה מה שנאמר: "וישמע את דברי בני לבן לאמר לקח יעקב את כל אשר לאבינו" הינו שלקח יעקב לעצמו את מדת לבן, זהו הרמאות של לבן אביהם, וקים בעצמו את דברי הכתוב: "ועם עקש תתפתל", "ומאשר לאבינו עשה את כל הכבד הזה" דהינו, שעל ידי זה הצליח לרכוש לעצמו את כל הרכוש הזה.

ולכן יעצו לאביהם שישנה את מעשיו כלפי חוץ, וילך לבית המדרש וישב ללמד תורה ויתנהג כיעקב אבינו. וכשיראה יעקב שעזב לבן את דרכו הרעה ושוב אינו בגדר עקש, יחזור גם הוא להתנהג אתו בעמדתו במדת האמת.

אך: "וירא יעקב את פני לבן והנה איננו עמו כתמול שלשום" כי נשתנה מראהו ונעשה כצדיק, הבין יעקב שאין זה אלא מעשה צביעות, ולכן אמר כעת כבר מכרח אני לברח מכאן, לפי שהצבוע גרוע יותר ממי שמגלה פרצופו האמתי, וממילא אי אפשר לי לדור עוד אתו יחד.

והנה זה יסוד לכל בני הקהלה הקדושה, מבקשי

הנה במהלך חיי האדם נפגשים פעמים רבות עם סוגי אנשים שונים. ואחד מהסוגים המרכזיים והמסכנים, הם אנשים אשר כל חייהם הם חיי שקר ומרמה, וכל דרכם היא דרך תככים, וכל פעלה שפועלים היא פעלה של שקר ורע.

אך כאשר מרגישים ורואים שהאדם שנגדם הוא עובד השם ועולה עליהם בחכמה, בעצה ובתושיה ואין להם איך לפעל יותר, מיד משנים את התנהגותם והנהגתם, וכלפי חוץ מתחילים לנהג כבצדקות ובחסידות ובפרישות ובישור, ובאים בטענות שונות ומשנות, איך אתם נוהגים כך בדרך לא הגונה, תראו איך אנו נוהגים בצדקות ובהגינות ובישור.

וכאשר האדם נתקל בחייו בסוג כזה של אנשים, יקח עצה טובה ומיד יתרחק מאותם אנשים, ויחתך כל קשר עמם. כי כל ענין אתם חרבן חמור והרס גשמי ורוחני וחלול השם גמור.

ולמדים אנו דבר זה מאבינו הזקן יעקב אבינו, וכך כתוב בתורתנו הקדושה: "וישמע את דברי בני לבן לאמר לקח יעקב את כל אשר לאבינו ומאשר לאבינו עשה את כל הכבד הזה, וירא יעקב את פני לבן והנה איננו עמו כתמול שלשום". (בראשית לא א-ב)

והנה אפשר לבאר, התורה הקדושה אומרת לנו (בראשית ל לח): "ויצג את המקלות אשר פצל

המסכנים ביותר, וההרס והחרבן שגורמים למטה ולמעלה עצום הוא, והפרוד והפרוק מאנשים כאלו הוא הרפואה הטובה והבטוחה לדוחגניות ולגשמיות של האדם.

ע"ה יאשיהו יוסף.

דרך השם. כאשר רואים אדם שמשנה את פניו בכדי להראות צדיק וישר והגון, ופתאום נוהג כבן עליה ואז בא בטענות על האדם, מיד ינתק כל ענין וכל קשר אתו.

כי הפוסחים על שני הסעיפים הם האנשים

אגרת כ'

וקשה, מדוע לא פנה גם את הבית מעבודה זרה גם ליעקב אבינו שהיה בביתו יותר מעשרים שנה. אלא כשבא אליעזר לבית לבן, הבין לבן שיש עם אליעזר ממון רב. ומצאנו (פד כט): "וירץ לבן אל האיש החוצה אל העין". ורש"י, למה רץ ועל מה רץ, ויהי כראת את הנזם אמר עשיר הוא זה ונתן עינו בממון.

אבל יעקב אבינו הגיע חסר כל, לכן לבן לאליעזר פנה את הבית בשביל הממון, וליעקב שלא היה לו ממון, לא פנה את הבית מעבודה זרה.

ע"ה יאשיהו יוסף.

אנו מוצאים אצל בעלי עברות שכאשר רואים ממון, נכנעים ומכבדים ונוהגים בכבוד לבעלי ממון, ואף עושים עצמם כבעלי תשובה. וכאשר חושבים שאין ממון, מתחזקים בדרך העקמה ולא מכבדים התורה ואת המצוות.

וכשנתבונן בתורה הקדושה נמצא (בראשית לא ט"ו): "ולבן הלך לגזז את צאנו ותגנב רחל את התרפים אשר לאביה". והנה מצאנו כאשר בא אליעזר אל בית לבן, כתיב (פד לא): "ויאמר בוא ברוך יהוה למה תעמד בחוץ ואנכי פניתי הבית" ורש"י פרש, מעבודה זרה.

אגרת כ"א

אחרים.

והנה במדרש שם שאלו על זה רבי הונא ורבי ירמיה, וכי לא היו גמליו של אברהם אבינו דומים לחמרו של רבי פנחס בן יאיר, שמעצמם לא רצו לאכל דבר אסור ואלו אברהם אבינו הצרך לסתם את פיהם בזממם שלא ירעו בדרך בשדות אחרים, והרי זו קשיה חמורה ובמדרש לא תרץ כלום.

ואפשר לבאר על פי דברי רבותינו הקדושים זצוק"ל, הגמרא (עבודה זרה יד) מסכת עבודה זרה של אברהם אבינו היו בה ארבע מאות פרקים, והנה אצלנו במסכת עבודה זרה ישנם חמשה פרקים. והנה עבודה זרה נוהג לעולם, ותמיד צריך להזהר מעבודה זרה הבאה לאדם בדרך שונות ומשונות.

ואם כן, מדוע לאברהם אבינו היו ארבע מאות פרקים ולנו רק חמשה פרקים, וכי אפשר שהרבה מהאסורים של עבודה זרה לא נאמרו לנו בדור

עלינו לדעת בדור יתום וקשה זה, שכל תקופה היצר הרע בא בצורה שונה ומשנה להרס כל חלקה טובה ולהוריד את עם ישראל לדיותה התחתונה.

וכל דור עלינו לזהות על מה ולמה המלחמה ולהיות מרכזים ומוכנים למלחמה הזאת אשר מגיעה בלי התראה ובלי הכנה. ועל האדם להיות תקיף וחזק ואמיץ ולאזר כח להתגבר על היצר האורב באותו הזמן, ומי שנגרד והולך אחרי היצר של אותו הזמן מאבד עולמות שלמים, ומי שעומד איתן וחזק ולא נופל בפח היצר הרע וחילותיו, זוכה הוא וזרעו אחריו לדור ישרים מברך ולברכת השם היא תעשיר ולא תוסיף עצב עמה.

והנה מצאנו בתורה הקדושה (בראשית כד לב): "ויבא האיש הביתה ויפתח הגמלים" וגו'. ורש"י פרש, והוא מדברי המדרש התיר זממם שלהם שהיה סותם את פיהם, שלא ירעו בדרך בשדות

עבודה זרה, אך בזמן אברהם ולוט שוב היתה מלחמה קשה של היצר הרע וחילותיו למי שיכת ארץ ישראל. אברהם אבינו סבר שארץ ישראל היא הבטחה לעתיד, ולוט סבר שהיא ירשה כבר לו ולבניו ולזרעו. ומשום שהמלחמה עברה לירשת ארץ ישראל, על זה השטן נלחם בכל כוחו.

ולכן אברהם אבינו פחד ממלחמת היצר הרע וזמם את גמליו שלא ידעו מן הגזל, מה שאין כן רבי פנחס בן יאיר שבזמנו מלחמה זו לא היתה תקפה.

והנה בימים קשים אלו עלינו לדעת, דעד ביאת המשיח המלחמה הקשה היא מלחמה של אמונה, בגדר "ויאמינו ביהוה ובמשה עבדו", שלפני התגלות משה רבנו לעולם ינסו פת הפריצים לערער כל דבר של אמונה בהקב"ה בכל דרך אפשרית לסדק, לשבר, לערער בכל דרך אפשרית.

והיום שיש להם כח על ידי כלים משחיתים שלא היו כלים כאלו מבריאת העולם, "עוף השמים יוליד את הקול" ובזד אדם אחד שהתלבשה עליו כח הכפירה וכח נתון אמונת חכמים יכול לגרם נזק קשה ומר, ובזד אחת להרחיק את הגאולה ואת הישועה.

ובטוחים אנו שאם היינו בימי הגמרא, היו מיחדים מסכת מיחדת עם כל האסורים של הדור, של לשון הרע ושפיכות דמים והרס האמונה. אך אנו בדור יתום והקנאה והשנאה מתגברת בו בכל יום, וככל שהיצר וחילותיו מבינים את האהבת השם והדבקות בשם, נלחמים לקרר ולסדק את התמימות.

עלינו לקבל על עצמנו להוקיע וללחם מלחמת קודש כעבודה זרה ממש של הדור, בכל הכח המשתולל ומערער את האמונה ואת התורה. ולגזור על עצמנו שאין לנו חלק בכל דברי הנאצה והבלע, וכל דבר שבמישרים או בעקיפין פוגע בקדשי ישראל, לנדות ולהחרים ולהתפלל שתעביר מלכות הרשעה מן הארץ. והאלילים, אלו השופרות של היצר הרע של הדור, כרת

יתום וקשה זה, והרי ברבות הימים ובארץ הגלויות נתוספו לנו הרבה אסורים ואזהרות בענין עבודה זרה מדרבנן, ואיך לאברהם אבינו היו ארבע מאות פרקים ולנו רק חמשה פרקים.

אלא אפשר לבאר ולומר, הגמרא (קדושין ל) אומרת, יצרו של אדם מתחדש עליו בכל יום, כי כך דרכו של יצר הרע לבוא על האדם עם כל מיני סברות וכל מיני המצאות, ותמיד יבוא עם המצאות חדשות ובדרכים חדשות ובמחירת, עד שאין האדם מציר כלל בדעתו שבזה הוא אורב אחריו ללכת ברשתו.

ועל כן בזמן שהשטן מתגבר ביותר על איזה ענין מיחד, אין שעור וערך כמה עצות ותחבולות צריכים לעשות כדי שלא לפל ברשתו, כי הוא בא במחירת ויכול להטעות אף אנשים כשרים ויראי השם.

והנה כעין זה היה בעת ששלט בעולם יצרא דעבודה זרה, שהיה היצר הרע מתגבר ביותר על זה. וכמו שאמר מנשה (סנהדרין קב) "אי הוית התם, הוית נקיטת בשפולי גלימא ורהטת אבתרא" ואם כן, לא היה שעור כמה הרחקות היו צריכים לעשות שלא לבוא לידי עבודה זרה, שהרי בעת כזאת מתגבר השטן על זה ביותר על ידי המצאות שונות, ואי אפשר לדעת באיזה מחתרת יבוא להטעות אפלו יראי השם.

ויובן, משום שבזמן אברהם היתה מלחמה קשה עם היצר הרע ועם חילותיו כנמרוד, לכן היה צריך רחוק קשה מאוד מאוד, ובמסכת עבודה זרה של אברהם היה צריך להיות ארבע מאות פרקים, אבל בדור הזה שהכח הבסיסי של יצר הרע של עבודה זרה ירד, מספיק ארבעה פרקים.

דהנה ידוע דבזמן המשנה והגמרא כבר היה אחר שבטלו אנשי כנסת הגדולה יצרא דעבודה זרה, ואיך שאי אפשר לומר שבטלו לגמרי, שעדין אנו מתפללים לבטול עבודה זרה להעביר גלולים מן הארץ והאלילים כרות יכרתו, שזה יהיה רק בביאת המשיח. מכל מקום, את ההתגברות הגדולה בטלו.

אם כן, מספיק שיהיו חמשה פרקים במסכת

של הדור, עבודה זרה שבדור. וכשמוחק, מקים שמנתן עבודה זרה, ומקים גדלו להשם אתי וגרוממה שמו יחדיו.

וזה מהנסיונות הקשים שגראים קלים ומה בכך, אך בדברים שגראים פשוטים וקטנים, שם מסתתר היצר הרע האורב להוריד את האדם לבאר שחת.

ע"ה יאשיהו יוסף.

יכרתון כי תעביר ממשלת זדון מן הארץ, ותמלוך אתה השם צבאות על הארץ ולא לתן חלק ונחלה לכל ערעור האמונה, שהיא עבודה זרה שמשמאת כמשא.

כל אדם שמחזיק או קורא או מעביר או מספר או מדבר בעגן פריקת העל החדשה וערעור הקדשים ואוחז זה בידו, ידע שאותה עבודה זרה שבידו מטמאת במשא. כל רגע שזה בחזקתו או משתף אחרים, נכנס הוא לגדר של יצר הרע

אגרת כ"ב

צדקותו של אברהם אבינו ע"ה, כי הוא אוהב השם באמת.

ועל פי יסוד זה אפשר לבאר, שהמלאך שבא אל אברהם בשליחות הקב"ה ואמר לו אל תשלח ירך אל הנער, היה מן אלו המלאכים שקטרגו על אברהם תחלה, ובשביל כן שלחו השם יתברך אליו בכדי להוכיח ולהראות לו במו עיניו איך שאברהם אבינו מוכן ומזמן לקים את מצות השם, ולשחט את בנו יחדיו.

ולזה המשיך אחר כך אותו מלאך ואמר, עתה ידעתי כי ירא אלהים אתה, רצה לומר עתה נתודע לי שירא אלוהים אתה באמת, מאחר שראית במו עיניך, שלא חשכת את בנך את יחידך ממני להעלותו לעולה כמצות השם.

והנה עלינו לדעת גם על דברים שפטורים אנו ולא מחיבים על פי התורה, ישנם מלאכים המקטרגים ומבקשים לבחן את האדם.

והרבה פעמים אדם שלם בכל רמ"ח מצות, אך המלאכים מקנאים ועולים ומקטרגים ומביאים על האדם נסיונות, שכאשר יתבונן האדם יאמר על מה זה ולמה זה, אך הכח בעמידה בגסיון כזה הבא מן המלאכים, כוחו עצום ועומד לו ולזרעו עד עולם כעקדת יצחק, אשר ברחמים עומדת אתנו לדורי דורות.

באהבה גדולה,

יאשיהו יוסף.

הנה אנו מחיבים בתורה ובמצות ובמעשים טובים, וכל מי שמקים את התרי"ג מצות מעלתו רמה ונשגבה.

אבל ישנם מצות שאנחנו לא מחיבים בהם מבחינת התורה הקדושה, אבל השכל מחיב אותנו. ומלאכי מעלה אורבים לאדם ומקטרגים על מעלת האדם ומנסים להקטין את כל עבודתו, ולהביאו לפני רבון העולמים ריק ובעל אינטרס, וזה כל מגמתם.

והאדם הירא שמים צריך לחשב חשבונות של עולם ולסגור את כל פיות המקטרגים על האדם. והנה התורה הקדושה (בבראשית כב יא יב) מביאה, "ויקרא אליו מלאך יהוה מן השמים וגו' ויאמר אל תשלח ירך אל הנער ואל תעש לו מאמה כי עתה ידעתי כי ירא אלהים אתה ולא חשכת את בנך את יחידך ממני" וצריך להבין, הרי הקב"ה בכבודו ובעצמו שלח את אברהם להקריב את בנו יחידו, ומדוע שולח פתאום את המלאך לומר לאברהם.

והנה נראה לבאר ולומר דהנה המדרש בבראשית רבה (נה ד) אומר, אחר הדברים האלו, אחרי הרהורי דברים שהיו שם. מי הרהר, מלאכי השרת אמרו אברהם זה שמח ושמח את הכל ולא הפריש להקב"ה לא פר אחד ולא איל אחד. אמר להם הקב"ה, על מנת שגאמר לו שיקריב את בנו ולא יעכבו, הרי לן מזה שתכלית גסיון העקדה היה בשביל להראות למלאכים את גדל

אגרת כ"ג

וְכַךְ מֵצֵאנוּ בִּירְמִיָּה הַנְּבִיא בְּאִמְרוֹ (אִיכָּה ב יד) נְבִיאִיךָ חֲזוּ לְךָ שׁוֹא וְתַפֵּל וְלֹא גָלוּ עַל עוֹנֶיךָ לְהָשִׁיב שְׁבוּתְךָ וַיִּחְזוּ לְךָ מִשְׁאוֹת שׁוֹא וּמְדוּחִים". כִּי בְּהִיּוֹת חֲרוֹן אַף עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, אָמְרוּ לָהֶם נְבִיאֵי הַשֶּׁקֶר כִּי הַכֹּל יִתְנַהֵג כְּשׁוֹרָה, שֶׁהַקְּב"ה הוּא טוֹב וּמְטִיב לְכֹל וּבּוֹדֵאֵי לֹא יִרַע לָהֶם.

וְכִמָּה כֵּן בְּרֵאוּתֵנוּ אֶת הַחֲרוֹן אַף הַגָּדוֹל וְהַסֶּתֶר פְּנֵים הַנּוֹרָא, אֵין לָנוּ לְהַרְגֵעַ וְלוֹמַר שֶׁהַכֹּל יִהְיֶה טוֹב וְאָנוּ יְכוּלִים לְהִשְׁאֵר עַל מְקוֹמֵנוּ בְּשָׁלוֹם, כִּי לֹא כֵּן הוּא דֶרֶךְ הַתּוֹרָה. וְכֹאֲשֶׁר הוֹרָה לָנוּ יִשְׂרָאֵל סַבָּא, "וַיִּחַץ אֶת הָעַם אֲשֶׁר אִתּוֹ וְאֵת הַצֵּאֵן וְאֵת הַבְּקָר וְהַגְּמָלִים לְשֵׁנֵי מַחְנוֹת" וּבְזֶה רָמַז לְדוֹרוֹת הַבָּאִים, כִּי בָּעֵת שְׂרוּאִים שֵׁישׁ הַסֶּתֶר פְּנֵים בְּעוֹלָם, צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת פְּעֻלוֹת וְלְהַמְצִיא תַחְבּוּלוֹת לְהַנְצִיל מִן הַסַּכָּנָה, וְלְהַתְּכוּן בְּדוֹרוֹן וּבַתְּפִלָּה וּבַמַּלְחָמָה.

וְכַךְ עַל כָּל אֶחָד בְּכֹל מַקְצוּעוֹת הַחַיִּים וּבְכָל דֶּרֶךְ שֶׁהַקְּב"ה מוֹבִיל אוֹתוֹ, לְהִיּוֹת עֲרֹנִי, חַד וּמוֹכֵן לְכָל דְּבַר שֶׁבָּא אוֹ יָבֵא לְפָנָיו, בְּדוֹרוֹן, תְּפִלָּה וּמַלְחָמָה.

ע"ה יֵאֱשִׁיחוּ יוֹסֵף.

יִשְׁנֵם זְמַנִּים שֶׁהָאָדָם עוֹמֵד בְּפֶתַח שַׁל בְּעֵינָה גְשֵׁמִית אוֹ רְפוּאִית גְּדוּלָּה, וְיִוְדָאֵי הָאָדָם חָיִב לְהַתְּפַלֵּל וְלְדַבֵּק בַּהַקְּב"ה וּלְהַרְבוֹת בַּתְּשׁוּבָה וּצְדָקָה וּתְפִלָּה שִׁיעְבִירוּ אֶת רַע הַגְּזֵרָה.

אֶךְ עַל הָאָדָם לְזַכֵּר וַיּוֹתֵר בְּדוֹרוֹת יְתוּמִים אֱלוֹ, שֶׁעַל הָאָדָם לַעֲשׂוֹת הַשְּׁתַדְּלוֹת וְלְהַכְנִס לְמַלְחָמָה וּלְבַעֲרָה עִם עֵינַיִם פְּקוּחוֹת וְלֹא לְלַכֵּת כְּצֵאֵן לְטֵבַח.

וְכַךְ מֵצֵאנוּ אֶעֱלֵ יַעֲקֹב אֲבִינוּ (בְּרֵאשִׁית לֵב ח) "וַיִּירָא יַעֲקֹב מְאֹד וַיֵּצֵר לוֹ וַיִּחַץ אֶת הָעַם אֲשֶׁר אִתּוֹ וְאֵת הַצֵּאֵן וְאֵת הַבְּקָר וְהַגְּמָלִים לְשֵׁנֵי מַחְנוֹת" וְקִשָּׁה, מְדוּעַ פּוֹחַד וּמִתְיָרָא יַעֲקֹב, הֲרֵי הַקְּב"ה מְבַטֵּחַ לוֹ אֶת כָּל הַהִבְטָחוֹת הַגְּדוּלוֹת וְהַחֲשׁוּבוֹת לוֹ וְלִזְרַעוֹ, וּמָמָה הַפְּחַד הַגָּדוֹל הַזֶּה לַחֲצוֹת אֶת הָעַם לְשֵׁנֵי מַחְנוֹת, וְהֲרֵי יֵשׁ לְיַעֲקֹב הַבְּטָחָה "וְהָיָה זֶרְעֶךָ כְּעֶפְרַיִם הָאָרֶץ וְגו' וְהָיָה אֲנֹכִי עִמָּךְ וְשִׁמְרַתִּיךָ בְּכֹל אֲשֶׁר תֵּלֵךְ".

אֲלֵא מִפֶּה לּוֹמְדִים, כְּשֵׁישׁ עֵת צָרָה אוֹ הַסֶּתֶר פְּנֵים חֲלִילָה, אַז אֵין לְמַנְעַ מַלְעֲשׂוֹת פְּעֻלוֹת וְלְהַמְצִיא תַחְבּוּלוֹת כִּיִּצַד לְהַנְצִיל, רַק חוֹבָה מְטַלֵּת עַל כָּל אָדָם לְחַשֵּׁב וּלְדַאֵג וְלְהַמְצִיא דֶּרֶךְ הַצֵּלָה.

אגרת כ"ד

שִׁיעֲצָה מִמֶּנָּה עֲשׂוֹ, לְכֹן הַתּוֹרָה לֹא פְּרַסְמָה אֶת יוֹם פְּטִירְתָּהּ שֶׁל רַבְּקָה. וְהַמְדַרְשׁ מוֹסִיף שָׁם, שְׂאָף עֲשׂוֹ לֹא יִדַע שֶׁנִּפְטְרָה אִמּוֹ.

וְהִנֵּה קִשָּׁה, הֲרֵי הַתּוֹרָה לֹא הִיָּתָה בְּיָדֵים שֶׁל שׁוֹם אָדָם אֲלֵא נִתְּנָה בְּיַדֵי מִשֶּׁה רַבֵּנוּ. וְכִשְׁנִתְּנָה בְּיַדֵי מִשֶּׁה, עֲשׂוֹ מֵת וְכֹל הַדּוֹר הַהוּא מֵת, וּמְדוּעַ גַּם הַתּוֹרָה מִסְתִּירָה אֶת יוֹם פְּטִירְתָּהּ שֶׁל רַבְּקָה.

אֲלֵא אִם הִיָּה כְּתוּב בַּתּוֹרָה, הִיּוּ בְּדוֹר הַהוּא אֲנָשִׁים בְּעֲלֵי הַשְּׁגוֹת רוּחָנִיּוֹת גְּדוּלוֹת, וְהִיּוּ מְשִׁיגִים גַּם מֵה שֶׁכְּתוּב בַּתּוֹרָה אֶפְלוּ שֶׁהִיָּתָה כְּתוּבָה אֲלֵפִים שְׁנָה לְפָנָיִם בְּרִיאַת הָעוֹלָם, וְכַךְ עֲשׂוֹ הִיָּה יוֹדַע, וְדַבֵּר זֶה הִיָּה מִתְּפָרְסָם

בְּנֵים שְׁלֵא הוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ הַשֵּׁם, גּוֹרְמִים צַעַר וַיְגוֹן וּבוֹשָׁה לְאֲבוֹתֵיהֶם. וְכִמָּה צָרִיךְ הָאָדָם לְהַתְּפַלֵּל שְׁבָנָיו יִלְכוּ בְּדֶרֶךְ הַשֵּׁם.

וְכִבֵּר מֵצֵאנוּ בְּדוֹד הַמֶּלֶךְ אַחֲרֵי מוֹת בְּנֵי אַבְרָהָם, שְׁבָכָה בְּנֵי, בְּנֵי, וְהַעֲלָה אוֹתוֹ מִכָּל שְׁבַעַה מְדוּרֵי גֵיהֶנֶם, כִּי "רַגְנֵי עֲקָרָה לֹא יִלְדָה" לֹא יִלְדָה בְּנֵים שֶׁמְצַעְרִים אֶת הַקְּב"ה.

וּמֵצֵאנוּ בַּתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה (בְּרֵאשִׁית לֵה ח) "וְתַמַּת דְּבָרָה מֵיִנְקַת רַבְּקָה וְתַקְבֵּר מִתַּחַת לְבֵית אֵל תַּחַת הָאֱלוֹן וַיִּקְרָא שְׁמוֹ אֱלוֹן בְּכוֹת" וְרַש"י הִבִּיא בְּשֵׁם מְדַרְשׁ אֲגָדָה (תַּנְחוּמָא תְּצַא ד), שֶׁנִּתְבַּשֵּׂר שָׁם בְּאַבֵּל שְׁנֵי, שֶׁהִגִּד לוֹ עַל אִמּוֹ שֶׁמִּתָּה, וְלִפְיֶיךָ הַעֲלִימוּ אֶת יוֹם מוֹתָהּ שְׁלֵא יִקְלְלוּ הַבְּרִיּוֹת כְּרַס

הרבה, והרבה פעמים גורם את ההפך ומביא חרבן והרס ודוחק את הילדים יותר ויותר לקצה. אבל התפלה, אין תפלה שעולה ריקם, בסוף משברת את כל המסכים ומביאה את האדם להרהר בתשובה ולשוב אל השם.
ע"ה יאשיהו יוסף.

אגרת כ"ה

אני וביתי; ויאמרו הכזונה יעשה את אחותנו.
(בראשית לד ל לא)

וקשה, הרי יעקב אבינו בא בטענה לשמעון ולוי, והם עונים לו הכזונה יעשה את אחותנו. איך התשובה דומה לשאלה ואיך מתרצת את השאלה.

אלא הפחד של שמעון ולוי שהקלפה שנבראה ממעשה שכם בן חמור, תשפיע עם אחותם ועל כלל עם ישראל, ולכן ענו ליעקב, לא משנה מה יהיה ומה היה, אנחנו חייבים לקטע את הקלפה הזאת מן העולם ולכן עשינו מה שעשינו.

וזהו מוסר ויסוד לחיים, אם ח"ו אדם חוטא, צריך לדעת שבזה שהתרחק מהחטא לא גמר את הבעיה. חייב הוא לקטע את הקלפה ושלא תשאר בעולם להזיק לעולם.

והנה בדור יתום שלנו אם ח"ו האדם חטא וברא קליפה, איך מוחק את הקלפה, צריך לדעת שעל ידי למוד ספר דברים וזהר הקדוש מוחק את הקלפה. אפלו שאינו מבין ואינו יודע מה לומד, עצם הלמוד מוחק את הקלפה מן העולם. וכך אחרים ואף הוא לא ממשיכים להיות משפיעים מאותה קליפה.

ועלינו לחזק הדק היטב כל יהודי ללמד ספר דברים בשבת קדש ובכל יום כמה פסוקים ולגרוס זהר הקדוש, כי על ידי זה מתקנים את כל הקלפות המשפיעות רע על העולם ועל עצמו.
ע"ה יאשיהו יוסף.

בעולם. ולכן הקב"ה חס על כבודה של רבקה והעלים את מיתתה מן העולם ולא הזכר בתורה.

הנה כמה נזק וחרבן בנים שלא הולכים בדרך השם מביאים להוריהם ולעולם. וצריך לדעת שהכח הגדול בענין חנוך הבנים הוא כח תפלה של ההורים על הבנים, הדבור והלחץ לא עוזר

צריך לדעת יסוד גדול בחיינו, שכל פעם שאדם חוטא ופוגם בברית הקדש, האדם יוצר קליפה שנשארת בעולם והקלפה הזאת משפיעה עליו ועל קרוביו ועל העולם כולו. ועד שלא מוחקים את הקלפה הזאת, יש לאדם שתפות בכל הרע שעושה או שעושים העולם מכח אותה קליפה שירדה לעולם.

וכבר כותב על זה אור ישראל רבנו אלימלך זצוק"ל (פ פנחס) על הכתוב: "כי צררים הם לכם בנכליהם אשר נכלו לכם על דבר פעור" וגו'. דהנה בכל עברה נבראת קליפה רח"ל, וכל זמן שהקלפה בעולם אזי גופלים מחשבות רעות לאדם מאותה העברה. וצריך האדם השב לבער הקלפה היא מן הארץ.

וגם בגדון דידן, כל זמן שהיו אותם הרשעים המדינים בעולם, היו עדין הרהורי עברה שולטים בישראל לבלבל להם המחשבות, ולכך נצטוו משה רבנו לנגם בהם נקמת ה'. וזהו "כי צררים הם לכם בנכליהם אשר נכלו לכם". פרוש, באותן המחשבות הרעות המתהווים לכם ממעשה פעור וממעשה כוזבי. ולכך, תבעירו אותם מן הארץ ותהיו טהורים וקדושים, ע"כ.

ולכן חייב האדם להזהר זהירות קשה ביותר, כי יכול לקחת על גבו עולם שלם של התדרדרות וחרבן בקדשי ישראל. ועל פי יסוד קדוש זה יובן, ויאמר יעקב אל שמעון ואל לוי עכרתם אתי להבאישני בישב הארץ בכנעני ובפרזי ואני מתי מספר ונאספו עלי והכונני ונשמדתי

אגרת כ"ז

גדול בבית הזה וגו' משמע שרק מטעם זה אסור לו לעשות הרעה הגדולה הזאת, מכיון שנתן לו הכל בידו.

וקשה, וכי בלא זה לא היתה העברה גדולה כל כך, והלא גלוי עריות הוא מהעברות הקשות והחמורות בתורה, שהם ביהרג ואל יעבר. (סנהדרין ע)

ונראה לבאר על פי דברי רבותינו הקדושים זצוק"ל, מובא במדרש רבה (פו ה) מלחש ונכנס מלחש ויוצא, הוה אמר ליה מזוג רותחין, והיו רותחין. פושרין, והיו פושרין. (וקסבר היה שיוסף מכסף) אמר מה יוסף, תבן לעפרים אתה מכניס, חרשים במצרים באתר דחרשים חרשים. עד שראה ששכינה עמדו וזה מה שנאמר, "וירא אדניו כי יהוה אתו".

פוטיפר ראה בחוש ששם השם נקרא עליו והכל על ידי השכינה, והקב"ה עם יוסף ולכן כאשר יוסף רצה להצדיק את עצמו שלא עשה שום חטא עמד ואמר, פוטיפר בעל הבית נתן הכל בידי. ומדוע נתן, כי שם השם נקרא עלי, ואם שם השם נקרא עליו אין מציאות שהשכינה היתה שורה עליו ובסוף יעשה עברה כל כך קשה של עריות, ולכן זה ששם השם נקרא עליו ופוטיפר ראה את זה, זה סימן שיודע תעלומות יודע וידע שלא יחטא ולא יעשה רעה גדולה כזאת לאלקים.

וזה יסוד לחיים, כאשר האדם עובר יסורים מרים וקשים שהם מעל הטבע האנושי ושם השם נקרא עליו, הוא בגדר של חזקה שלא יחטא עוד, כי אם היה חוטא שם השם לא היה נקרא עליו.

ע"ה יאשיהו יוסף.

הנה הגמרא (שבת נו) כל האומר דוד חטא אינו אלא טועה. שנאמר, (שמואל א יח יד) "ויהי דוד לכל דרכו משכיל ויהוה עמו", אפשר חטא בא לידו ושכינה עמו.

והקשו המפרשים, דהלא הכתוב: "ויהי דוד לכל דרכו משכיל ויהוה עמו" נאמר קודם החטא, ואיך מוכח מכאן שלא חטא. דהנה כל השם שהיה על דוד "והשם עמו" היה לפני החטא, ואיך לומדים ששכינה עמו לאחר מעשה דבת שבע.

אך יסוד גדול הוא, כאשר האדם עובד את הקב"ה בדבקות ועובר נסיונות קשים ועובר צרות ובעיות לא שכלים, ודאי שהקב"ה משגיח עליו ולא היה משרה שכינה עליו מלכתחלה.

ואם אדם עבר דברים שמעל הטבע ומעל השכל האנושי, לא דברים שהשכל של אותו דור יכול לקבל, אז כאשר הקב"ה משרה שכינה עליו, סימן שיודע תעלומות יודע שלא יחטא עוד ומכח זה משרה שכינה עליו וחזקה שלא יבוא חטא לידו, ואם יבא ודאי ינצח את יצרו.

וכך היה עם דוד המלך, אחרי שהקב"ה השרה שכינה עליו, חזקה שלא חטא. וכל האומר דוד חטא, טעות בידו. ועל פי יסוד קדוש זה יבן ענין יוסף הצדיק (בראשית לט ח ט), "וימאן ויאמר אל אשת אדניו הן אדני לא ידע אתי מה בבית וכל אשר יש לו נתן בידי, איננו גדול בבית הזה ממני ולא חשך ממני מאומה כי אם אותך כאשר את אשתו ואיך אעשה הרעה הגדלה הזאת וחטאתי לאלהים".

והנה צריך באור, מה האריכות שהקדים לומר וכל אשר יש לו נתן בידי, איננו